

Rendhagyó Mitterrand-interjú

Francois Mitterrand, a Francia Köztársaság elnöke, csütörtökön kezdődő magyarországi hivatalos látogatása előtt írásban válaszolt Kis Csaba, az MTI, Keleti Miklós, a Magyar Rádió és Rózsa László, a Népszabadság párizsi tudósítójának kérdéseire.

– Elnök úr, Ön újévi üzenetében említette, hogy a jövőendő európai konföderációnak egy, a kereskedelmet, a békét, a biztonságot garantáló közös és állandó szervezetet kellene létrehoznia. Ez a szervezet a helsinki záróokmány továbbfejlesztése lenne, vagy valamilyen új keret?

– A helsinki zárónyilatkozat elvei tizenöt éve hatnak ösztönzőleg földrésünk államainak kapcsolataira. Az eljövendő európai konföderációnak ezt kell kiindulópontul vennie. Számításba kell vennie azt is, ami Európában már végbement az államok közeledése, együttműködése terén, különösen a gazdasági területén. A konföderáció hivatása lesz az, hogy néhány nagy feladat megoldására egyesítse Európa államait, amelyek mesterséges megosztottsága ezzel megszűnik.

– Mi lenne a két katonai tömb, a NATO és a Varsói szerződés jövője? Fennmaradnának? Atalakulnának politikai szervezetté? Megszűnnének?

– Ne siessük el a dolgokat. Ezek a szövetségek fennállnak, s készek önmaguk feloszlására. A biztonság terén az a legfontosabb, hogy folytassuk az erőfeszítéseket a hagyományos erők a jelenleginél jóval alacsonyabb szinten megvalósuló egyensúlyának kialakítására.

– A közép- és kelet-európai országok többsége gazdaságilag kivérzett állapotban van, talpraállásukhoz nemzetközi támogatásra van szükségük. Nem kell-e attól tartaniok, nagy hatalmi befolyási vetélkedések szintérvé válhatnak?

– Az Önök által említett veszély valóságos, de nem kell túlbecsülni. Kelet-Európa országainak szükségletei gazdasági, pénzügyi téren, a szakképzés területén rendkívül fontosak. Van tehát hely a cselekvésre mindenki számára, aki hozzá akar járulni a térség demokratikus és gazdasági kibontakozásához. Az erőfeszítések összehangolásának igénye ösztönözte a heteket, amikor 1989 júliusában megtartott párizsi csúcstalálkozójukon az Európai Közösségek Bizottságára ruházták a felelősséget Magyarország és Lengyelország megsegítésének koordinálásáért. Ez a mechanizmus működik, 24 országot fog össze, ennek kell megoldania az Önök által említett agályok elkerülését. Az európai újjáépítési és fejlesztési bank, amelynek megalapozása folyik, határozza meg azt a támogatást, amelyre Közép- és

Kelet-Európa országainak szükségük van.

– Újévi köszöntőjében Ön azt mondta: „Vagy robbanáshoz vezet el a tendencia (...), s akkor ismét 1919 Európájában találjuk magunkat (...), vagy felépül Európa”. Számunkra nem közömbös a határainkon túl élő magyarság sorsa és a jövő Európát csak az emberi és nemzeti kisebbségi jogok demokratikus biztosításával tudjuk elképzelni. Számíthatunk-e Franciaország támogatására és befolyására, hogy e kérdéseket a barátság szellemében rendezhessük szomszédainkkal?

– A kisebbségek jogainak tiszteletben tartása meghatározó jelentőségű, ha el akarjuk kerülni azt, hogy megkérdőjelezzék a versailles-i szerződéstől, vagy a második világháború után létrejött megállapodásoktól örökölt határokat, – még akkor is, ha ezek a szerződések és megállapodások tökéletlenek is. Ebben minden európai ország egyetértett a helsinki tanácskozáson. Magától értetődő, hogy ahol kisebbségek vannak, azoknak jogaik teljes birtokában kell élniök. Ha nem fordítunk figyelmet jogos igényeinkre, akkor kitesszük magunkat az olyan területi revíziós követeléseknek, amelyek veszélyeztetik a stabilitást és a békét.

– Milyennek látja Ön, elnök úr, a kilencvenes évek Európájában a baloldaliság lényegét, a demokratikus szocializmus céljait?

– ...Az, hogy a nyugat-európai társadalmak ma irigylésre méltó modellt jelentenek, a szocialisták évszázados harcának köszönhető. A szociális törvénykezés, a közoktatás, az anyagi juttatások rendszere, az élet egy bizonyos minősége ma nyilvánvaló evidenciának tűnik, ám ezt azoknak az embereknek harca vívta ki, akik hittek az igazság és a szolidaritás eszméiben. Amikor most a kelet-európai országokban egy mozgalom munkálkodik azért, hogy csatlakozzanak a demokratikus szocializmushoz, még bőségesen van tér a tevékenységre. Sokat kell még tenni azért, hogy csökkentsék az egyenlőtlenségeket, segítsenek a hátrányos helyzetűeken, az eddiginél szolidárisabb társadalmat építsenek. És hogyan is felelkezhetnének el arról a több milliárd emberről, akik ma a Dél országainak nevezett államokban továbbra is mások által elnyomottak? Nem képzelhető el, hogy a természetes folyamatok önmagukban is elegendőek az ilyen igazságtalanság eltüntetésére. A demokratikus szocializmus tehát meghatározó szerepet tölt be a humánusabb társadalom megteremtésében.

folytatás az 5. oldalon

Gyógyintézet vagy börtön

(Interjúnk a 12. oldalon)

Temetetlen holtak...

(Írás Nagy Imrééről a 4. oldalon)

„Semmiből egy új, más világot teremtettem; remélem, utódaimnak sikerült majd hasonlót tenniük.” (Bolyai János után szabadon)

Európai Bank – alapító tanácskozás

Ötvenhat pontos alapszabály-tervezetet terjesztettek az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank alapító tanácskozása elé a szervezők. A 34 ország és az EK bizottsága, illetve beruházási bankja küldöttségeinek részvételével Párizsban hét-főn megnyílt tanácskozás Hubert Vedrine, az Elysée palota szóvivője szerint az első napon igen eredményes munkát végzett és számos kérdésben alakultak már ki a megállapodások körvonalai. A tervek szerint az első tanácskozás befejezte után a részletek kidolgozása munkacsoportokban folytatódik, s január végén, illetve februárban újabb tanácskozást tartanak a küldöttségvezetők. Vedrine igen jónak minősítette a tanácskozás légkörét, de nem volt hajlandó részletekbe menni a megvitatott témákról, az esetleges problémákról.

Zürichi tudósítónktól

A 2000 éves dák-román nép

A „Tages Anzeiger” c. tekintélyes zürichi napilap 1989. december 27-i száma első oldalait a többi laphoz hasonlóan a romániai események részletes ismertetésének szentelte. A harmadik oldalon az újság egyik munkatársa, Thomas Schellenbaum „Rumänien – Spielbaum der Mächtigen” (Románia – a hatalmasok játékszere) címmel történelmi visszpillantást állított össze az érdeklődés középpontjába került országról.

Schellenbaum írásából megtudjuk, hogy a románok már 2000 esztendeje a dákok és a rómaiak utódaiként élnek mai területükön és természetesen Erdélyben. Időközben ugyan más népek, többek között a magyarok uralma alá kerültek, de 1881-től kezdve önálló királyságuk volt 1945-ig. Római származástudatukat mindig megőrizték, és ezért kapcsolódtak kulturális téren már régóta állandóan Olasz- és Franciaországhoz. Arra nem ad választ a szerző, amit a címben kijelent: hogyan lehetett az 1881-ben alakult Románia 1000 éven át a nagyhatalmak játékszere.

A hírhedt diktátor uralmának véget vetett a forradalom, Ceausescu maga sincs többé az élők sorában, de a szolgálatában álló általánosok által megismisített történelmi adatai továbbra is kísértének és különös módon éppen egy svájci napilap hasábjain bukkannak fel.

A tájékozatlan olvasók természetesen készpénznek veszik mindazt, amit Schellenbaum írásában összehor-

dott. Az iskolában olyan keveset hallottak arról a területről, amelyet Nyugaton már hivatalosan nem is tekintenek Európának, hogy azt sem tudják voltaképpen, hol is van az a bizonyos Románia. Érdekes lenne megtudni, hogy maga a cikkíró honnan vette a forrásokat. Nyilván valamiféle Ceausescu-féle idegen nyelven kiadott propagandairatból. Mert efélék minden-hová eljutottak. Messzebbre, mint a magyar történelmet ismertető kiadványok. Hiába, Ceausescunak még erre is volt gondja azokban az években, amikor Magyarországon Erdélynek még a nevéjét sem kellett kiejteni, nehogy a szocialista barátságban csorba essék.

(Vezényi Pál)

A helyi hatóságok tehetetlenek

Rendkívüli állapotot hirdetett hét-főn Karabah-hegyvidéken és a környező területeken a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége.

A rendkívüli elnökségi ülésen fel-szólalt a belügyminiszter, a főügyész, a KGB elnöke, örmény és azerbajdzsán vezetők, s a vitát követően döntött a szovjet államfői testület a további vérontás megakadályozását szolgáló, s már korábban is sürgetett rendkívüli intézkedések bevezetése mellett, amelyek korlátozzák az állampolgári jogokat, s nagyobb hatáskörrel ruházzák fel a rendfenntartó erőket.

A szovjet Legfelsőbb Tanács elnökségének döntése értelmében a Karabah-hegyvidéken, a vele határos azerbajdzsán járásokban, az örményorszá-

gi goriszi járásban, valamint a szovjet államhatár mentén lévő azerbajdzsán területeken hirdetett rendkívüli állapotot, a helyi hatóságok tehetetlenségével indokolva a moszkvai döntést.

A határozat értelmében az említett területeken tilos a gyűlésezés, nem engedélyezik az utcai felvonulásokat és megmozdulásokat, s más tömeges szórakoztató és sportesemények megrendezését, a tömegtájékoztató eszközöket ellenőrzik. Emellett felfüggesztik, esetleg feloszlatják azokat a szervezeteket és állampolgári egyesüléseket, amelyek törvényellenes tevékenységet fejtenek ki. Az állampolgárokat kötelezhetik a munkavégzésre, illetőleg a rendkívüli helyzetben bekövetkezett károk felszámolására. Az illetékes hatóságok betilthatják a sztrájkokat és kijárási tilalmat vezethetnek be, korlátozhatják a be- és kiutazást az érintett területeken, ideiglenesen állampolgárokat költöztethetnek el onnan.

A rendkívüli állapot előírásai szerint fokozottabb lesz a közúti ellenőrzés, sűrűbb az igazoltatás, s előírhatják a lőfegyverek, a vállalatoknál tárolt robbanószerek és mérgező anyagok kötelező beszolgáltatását is. A rendbontókat 30 napra is őrizetbe vehetik a hatóságok, ügyészi intézkedés nélkül.

Az LT Elnöksége javasolta az azerbajdzsán LT elnökségének, hogy fontolja meg rendkívüli intézkedések bevezetését Bakuban és más azerbajdzsán városokban is, ahol a helyi lakosság biztonsága nem szavatolható más módszerekkel.

Stasi-mérleg

Több százezer márkára becsülte a berlini rendőrfőkapitány azt a kárt, amelyet az egykori állambiztonsági minisztérium berlin-lichtenbergi székházában okoztak az épületet megostromló és behatoló tüntetők. A Stasi-székház felügyeletét ellátó polgári bizottság, továbbá az ellenzéki szervezet mérsékletre intő közbeavatkozásának, valamint Modrow miniszterelnök személyes föllépésének köszönhető, hogy a többórás ostrom nem követelt halálos áldozatokat, illetve súlyos sebesülteket.

Az újságírókat tájékoztató Bachmann megértését hangoztatta a lakosság felháborodásával és dühével kapcsolatban, amit a „Stasi” szervezetéről a hét-fői kerekasztal-tárgyalásokon nyilvánosságra került, eddig titkos adatok és tények váltottak ki. Ugyanakkor elutasította a gyűlölet és a bosszú megnyilvánulásait, amelyek kikezdehetik a november 4-iki nagy berlini demonstráció óta a tüntetések résztvevői és a rendőri erők között jól bevált rendfenntartó partneri viszony alapjait.

A VILÁG HÍREI

– Bizottságot hoztak létre Bakuban a városban élő örmények kitelepítésére, miután a hétfői kegyetlen leszámolások után újabb véres pogromok voltak hétfőn az azerbajdzsáni fővárosban. A szovjet sajtó és rádió helyszíni beszámolóit szerint a feldühödött tömeg nem kíméli az időseket, a nőket és gyermekeket sem. A hatóságok több szénné égett tetemre bukkantak. Hétfő estig a Szovjetszkaja Rosszija szerint ötven pogrom volt. Az áldozatok pontos számáról nincsenek pontos adatok. A belügyi csapatok és a rendőrség egységei több mint hatszáz örmény életét mentették meg. Egy részüket, mintegy 110 embert már biztonságos helyre szállítottak, s elkészült az üldözöttek tengeren történő kitelepítésének terve.

– Zsákutcába vezetett a Szovjetunió évtizedeken keresztül folytatott hibás politikája Ázsiában, s noha az átalakítás elmúlt négy évében történt változás az elvek és célok vonatkozásában, mindmáig kísért a múlt – állapítja meg a Pravdában a kérdés egyik jeles szakértője. Jevgenyij Bazsanov történészprofesszor szerint eleve hibás volt az a célkitűzés, amelynek értelmében a Szovjetunió paritásra törekedett az Egyesült Államokkal a térségben. A szakértő szerint ez a törekvés mindmáig érezhető a szovjet külpolitikában, annak ellenére, hogy ennek nem voltak meg a gazdasági

alapjai. A Kínával történt szakítással pedig maradék politikai tőkét is elvesztette az ország.

– Az Észtkommunista Párt nem követi a litván kommunisták példáját, s továbbra is tagja marad a Szovjetunió Kommunista Pártjának, legalábbis az SZKP következő, októberi pártértekezletéig – jelentette ki Vaino Válgas, az Észtkommunista Párt finnországi látogatáson tartózkodó vezetője. Mi pragmatikusak vagyunk: alkalmazunk mindent, ami hasznos, és elvetünk mindent, ami káros. Az SZKP-ból való kiválás számunkra nem öncél – mondta Válgas. A litván kommunistáknak az SZKP-ból való kiválását nem volt hajlandó kommentálni.

– A szovjet csapatok Csehszlovákia területéről való kivonásáról kezdődtek csehszlovák–szovjet szakértői tárgyalások hétfőn Prágában. A csehszlovák tárgyaló-küldöttséget Evzen Vacek, a szovjetet Ivan Aboimov külügyminiszter-helyettes vezeti. Az új prágai kormányzat több ízben is azt hangsúlyozta, hogy az öt VSZ-tagország csapatainak 1968-as csehszlovákiai bevonulása után kötött szerződés a szovjet csapatok csehszlovákiai ideiglenes állomásoztatásáról, valamint a moszkvai jegyző-könyvet politikai nyomás alatt írták alá és a nemzetközi jog szerint az első pillanattól kezdve semmisnek tekintendők.

– A japán kormány szóvivője szerint a Mihail Gorbacsov által hétfőn kifejtett álláspont a két ország közötti területi kérdéssel kapcsolatban ányamatnyi változást mutat ahhoz képest, hogy korábban Moszkva egyáltalán nem volt hajlandó elismerni e probléma létezését. Abe Sintaro nyolc pontos gazdasági együttműködési csomagterv-javaslatot ismertetett Gorbacsovval, azonban a kormány szóvivője szerint ez nem jelent változást Japán Szovjetunióval szembeni politikájában, amelynek alaptétele az, hogy amíg a második világháború után a Szovjetunióhoz került három sziget és egy szigetcsoport vissza nem került a távol-keleti országhoz, addig a gazdasági kapcsolatokban sem várható érdemi fejlődés.

– Csehszlovákia és Bulgária kérte, hogy különleges meghívotti státust kapjon az Európa Tanács parlamenti közgyűlésében – közölte Párizsban Anders Björck, a közgyűlés elnöke. A különleges meghívotti státust tavaly hozták létre az Európa Tanácsban azzal a céllal, hogy elmélyítsék a kapcsolatokat a kelet- és közép-európai országok parlamentjeivel. Eddig Magyarország, Lengyelország, Jugoszlávia és a Szovjetunió lehet jelen meghívottként az ET közgyűlésében, de ez szavazati jogot nem biztosít. A státus elnyerésének leg-főbb kritériuma az emberi jogok tiszteletben tartása a kérelmező országban.

– A nyugat-lengyelországi Wroclaw bíróságán hivatalosan is bejegyezték a napokban megalakult Lengyel–dél-afrikai Baráti Társaságot, amely első számú feladatának tartja a kapcsolatfelvételt a Dél-Afrikában élő, mintegy 14 ezer főre becsült lengyel kolóniával. E lengyelek egy része még a XIX. században, másik része a II. világháború idején került a messzi országra.

– Cou Csia-hua, a kínai Állami Tervbizottság elnöke kormányküldöttség élén Japánba érkezett. Június óta, amikor Pekingben kíméletlenül levertek a demokráciát követelő mozgalmat, ő az első magas rangú kínai személyiség, aki Japánba látogat. Tíznapos szigetországi tartózkodása során találkozik Kaifu Tosiki japán kormányfővel. A kínai politikust a japán külügyminisztérium, valamint a nemzetközi kereskedelem ösztönzésével foglalkozó társaság hívta meg.

– Skopjében több ezer munkás tiltakozó tüntetésen követelte a makedón kormány lemondását. A városban működő kohászati művek dolgozói a köztársasági képviselőház elé vonultak, útközben sztrájkoló pedagógusok és más vállalati kollektívák is csatlakoztak hozzájuk, hogy kifejezzék elégedetlenségüket a kormánytisztviselők fizetésének átlag 74 százalékos emelése miatt. A Tanjug hírtünettség szerint a skopjei megmozdulás könnyen nagyobb méretű tiltakozó hullámot válthat ki a Makedón Köztársaságban, ahol a jugoszláviai átlagnál jóval alacsonyabbak az átlagkeresetek.

Baptista köszönet Nagyváradról

Kedves Magyar Testvéreink!

E történelmi pillanatokban a megpróbáltatások súlya alatt roskadozó népünk – románok, magyarok, németek és más nemzetiségűek – ajkaiáltásai országhatárainkon túlra is eljutottak. Meghallották az édesanyák féltő sikolyait, a gyermekek zokogását, a sebültek hörgését, és önzetlen szeretetükről, segítőkészségükről tanúbizonyságot téve útnak indították az életet jelentő vért, a darab kenyeret, lábbelit és ruhát, hogy általa bizonyítsák felebaráti, testvéri szeretetüket, együttérzésüket.

Mi, a nagyváradi Magyar Baptista Egyház vezetősége ezúton mondunk köszönetet mindazoknak a magyar testvéreknek, akik szívük szeretetétől vezetve tárták ki felénk segítő jobbukat, feláldozva szabadidejüket és anyagi javukat. Tudjuk azt, hogy a testvéri magyar nép segítőkészsége nagy áldozatokba került, de azt is tudjuk, hogy az, aki ad, annak éléstára nem fogyatkozik meg, hanem gyarapul. A gondviselő Isten, aki hajszálaink számát is nyilván tartja – nem titkon –, nyilván fog megfizetni azoknak, akik kinyújtják kezüket a legördülő könnyecseppek feltörlésére.

Magyar Testvéreink!

Az a vágyunk, hogy a korszakbeli olaj sohase fogyjon ki edényeitekből, a bevető falat sohase hiányozzék asztalaitokról, s akkor segítőkészségetek, szeretetek tovább fog gyarapodni, népünk javára, boldogulására, a teremtő Isten dicsőítésére. Úgy legyen!

Nagyvárad, 1990. január 1.

A nagyváradi Magyar Baptista Egyház vezetősége nevében:
Hegyesi József
lelképásztor
Antal Ferenc
titkár

Mindig vonzottak azok az emberek, akik közönséges, hétköznapi polgár létükre a világtörténelem részeseivé váltak soruk fordultával. A minap egy interjúalanyra várakozva, „előszobázás” közben ismerkedtem össze Dionisio Sugar Francoval, vagyis magyar néven Sugár Frank Dénessel, aki jelenleg Spanyolországban él. Újta Magyarországból Spanyolhonig jónéhány országon keresztül vitt. Bármi történt is vele élete során, életkedvét semmi sem törhette meg, pedig jónéhány évet megélt. Párizsban járt egyetemre, itt ismerkedett meg a baloldali eszmékkel (ma is tagja a Magyarországi Szociáldemokrata Pártnak) s néhány etióp diákkal. Ennek az ismerettségnek az lett az eredménye, hogy hosszú évtizedeket töltött Etiópiában.

– *Mi magyarok keveset tudunk Etiópiáról. Talán csak annyit, hogy egy nagy ország Afrikában, ahol sok az éhez. Mekkora tulajdonképpen Etiópia?*

– Több mint egy millió négyzetkilométer a területe. Ha Európa térképére rárajzolnánk, Svédországot érintené északon, délen pedig Szicíliaig nyúlna.

– *Hogyan ismerkedett Ön meg Hailé Szelasszié etióp császárral?*

– A császár ebben az időben (1930 körül) Londonban élt számkivettként. Egy párizsi látogatása alkalmával a követségen találkoztunk. A császár rövid beszélgetés után megkérdezte tőlem, akarok-e etióp állampolgár lenni? Amikor egy császár felajánl valamit, arra csak egy felelet lehet: igen. Azóta etióp állampolgár vagyok, pont úgy, mint a többi etióp, az egyetlen különbség a bőrom színe.

– *Végül mindez oda vezetett, hogy részt vett a császár mellett az Olasz–Etióp (Abesszin) háborúban, aminek a végeredményeként a császár elfoglalhatta trónját.*

– Amikor az olaszok elmentek, még egy rendőrt sem hagytak az utcákon. Semmiféle hatóság nem volt. Alulról kellett mindent kezdeni. A császár a Közlekedési Minisztérium technikai igazgatójának nevezett ki. Ez nagyon helyes volt, csak én éppen semmit nem értettem a közlekedéshez. De ezt mondja a magyar közmondás, hogy akinek az Isten hivatalt ad, ész is ad hozzá.

Császári halál Etiópiában

– *A császár mellett később több funkciót is betöltött. Mivel honorálta ezt az uralkodót?*

– Részt vettem a Mezőgazdasági Minisztérium munkájában, a béketárgyaláson megjelent etióp delegációban, megszerveztem az igazságügyet, de a külügy volt az én igazi helyem. A császár a munkámat a fizetésem felül azzal honorálta, hogy kinevezett Bisoftu (blatójának) grófjának. Ezt a címet ma is viselem.

– *Legendák keringnek Hailé Szelasszié mesés kincseiről, vagyonáról.*

– Egészen pontos felvilágosítást tudok adni erről, mert a császár közvetlen közelében éltem. Azt kell megérteni, hogy a háború után Etiópiában a kormány ugyanolyan alapon állt, mint nálunk Mátyás király korában. Az egész ország a királyé, aki azt szétosztja hűbéresei között. Nincs különbség az államkassza és a császár magánvagyon között. Saját repülőgépe, autói voltak a császárnak, de melyik ma az az üzletember, akinek nincsenek? Ami a császár magánvagyonát illeti, az nem létezik. Volt, hogy svájci gyógykezelése alatt én kísérttem el a császárt. Nem volt ott bankszámlája az uralkodónak, mindent utazási csekkekkel fizettünk.

– *Végül a császárt az elégedetlenkedő katonatisztek az Új Magyar Lexikon adatai szerint 1974 szeptemberében letaszították trónjáról.*

– A császárt azért gyilkolták meg a kommunisták, mert az hitték, hogy van vagyon. Az idős uralkodót egy díványra fektették, nyolcvannal éves volt már ekkor, és egy párnával fojtogatták, rányomták a fejére, aztán egy ideig újra hagyták levegőhöz jutni. Meg akarták tudni, hová rejtette kincseit. Ezt ismételték, amíg szívzélhűdésben meg nem halt. Felelősségem tudatában kijelentem, hogy az etióp

trónörökös, aki most Nagybritanniában él, nemcsak hogy egy fillérrel sem rendelkezik, de gondjai vannak a császári gyerekek iskoláinak fizetésével. A császári család kegydíjat kap Erzsébet királynőtől, s a királynő egyik házában laknak, hogy ne kelljen házbért is fizetniük.

– *A császár halála óta Spanyolországban él, spanyol állampolgár. Mivel foglalkozik mostanában?*

– Én elsősorban nyelvész és történész vagyok. Most dolgozom az utolsó doktori értekezésem, remélem jövőre még egy egyetemi diplomám lesz. Elvégeztem a Sorbone társadalomtudományi szakát, tanultam nemzetközi jogot, matematikával és számítástudománnyal is foglalkoztam.

– *Sosem vágyott haza?*

– A háború végén arra gondoltam, amikor Etiópiában már rendeződött a helyzet, hogy visszajövök Magyarországra a tapasztalataimmal. Talán tudok itthon valamit segíteni. Ez a Rákosi-korszak közepén volt. Hazajöttem. Azonnal beidéztek a rendőrségre, ahol azzal gyanúsítottak, hogy az FBI vagy az IS és a francia titkosszolgálat ügynöke vagyok. Azt mondta egy úr: maga ugye Nyugatról jött? Nem kérem, választoltam, én délről jöttem. Etiópiából, nem? De igen. Na látja, mondták, az Nyugaton van. Másnap értem jött egy rendőr, felrakott egy vonatra és átküldtek Ausztriába. Nem kellett Magyarországnak, hát kinn maradtam.

Sugár Frank Dénessnek azonban még ekkor sem szakadt meg a kapcsolata hazájával. Az Ó Magyar Máriasisralom az ő közreműködésével került vissza hazánkba, lévén a kéziratot őrző rend feje Sugár úr sógora. Nemrég Spanyolországban emlékművet állítottak egy Árpád-házi királykisasszonynak egy kis katalán faluban lévő sírja mellett. Jolanda, III. Endre leánya, Jakab spanyol királynak volt a felesége. Az ünnepséget Sugár úr segítségével a magyar kereskedelmi tanácsos rendezte, öregbítve a magyar-spanyol barátságot.

Most újra itthon van. Zsebében kék magyar útlevél. Jött, hogy segítsen. Reméli, ezúttal nem küldik el.

Csík Rita

Nyilatkozat

A bécsi Európai Kerekasztal tárgyalásain részt vett román küldöttség Antall Józsefnek, az MDF elnökének meghívására Budapestre látogatott, és január 15-én tárgyalásokat folytatott MDF-vezetőkkel a szervezet központjában. A találkozon román részről Mariana Celac műépítész és Gabriel Liiceanu író, a Társadalmi Párbeszéd Mozgalom alapító tagjai, valamint Gálfalvi Zsolt irodalomkritikus, a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége Ideiglenes Bizottságának tagja, magyar részről pedig Antall József, az MDF elnöke, Szabad György, az Elnökség tagja, Csóti György, az MDF Hivatalának vezetője, továbbá Borsikálmán Béla, a Külügyi Bizottság tagja vett részt. A tanácskozás résztvevői az alábbi közös nyilatkozatot teszik közzé.

A megbeszélések során kialakult véleményünk messzemenően meggyezik abban, hogy mind Románia, mind a Magyar Köztársaság felemelkedésének és jövőjének biztosítása

megkívánja a képviselői demokrácia elveinek következetes érvényesítését. Kölcsönösen legfőbb feladatunknak tekintjük a demokrácia alapelveinek és értékeinek tudatosítását a román és a magyar társadalomban. Csak ennek révén oldódhatnak meg hatékonyan a nemzeti kisebbségek problémái is. Az európai integrálódási folyamatok kibontakozása mindkét ország népének elsőrendű érdeke. Véget vehet a két nép megosztására irányuló hatalmi törekvéseknek és hozzájárulhat ahhoz is, hogy az egyéni és a közösségi jogok érvényesítése mindkét országban teljes összhangba kerüljön a demokratikus viszonyok nemzetközi normáival.

Elhatározott szándékunk a megkezdett párbeszéd folytatása és elmélyítése minden közös érdekeket érintő kérdésben.

Romániai Társadalmi Párbeszéd Mozgalom,
Romániai Magyar Demokrata szövetség,
Magyar Demokrata Fórum

Új román vöröskeresztes elnök

Maria Costandache-t választották meg a Román Vöröskereszt elnökévé. Az új tisztségviselő január elején a Magyar Vöröskeresztnek küldött telexben megköszönte az újjászületés első napjától a román forradalomnak és népnek nyújtott magyar segítséget, az eddigi segélyszállítmányokat. Maria Costandache egyúttal leszögezte, hogy a Román Vöröskereszt a legmesszemenőbbben azonosul a Nemzetközi Vöröskereszt Szervezet alapelveivel, valamint igyekszik elmélyíteni a román és a magyar testvérszervezet kapcsolatát, együttműködését.

Sztuchlik Rezső, a Magyar Vöröskereszt főtitkára Bukarestben járt, ahol kétoldalú tárgyalásokat folytatott a Román Vöröskereszt új elnökével a további magyar segítségnyújtás lehetőségeiről és a két társaság közötti kapcsolatok fejlesztéséről.

A CICR Romániáért

A Nemzetközi Vöröskereszt Bizottságának (CICR) küldöttsége Thierry Germond európai fődélegátus vezetésével január elején Bukarestbe látogatott. A delegáció kétnapos úján találkozott Dumitru Mazilival, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának első alelnökével, és Nicolai Militaru tábornokkal, honvédelmi miniszterrel, valamint a Romániának nyújtott segítség összehangolásával megbízott külkereskedelmi miniszterrel, és közösen tárgyaltak a Román Vöröskereszt új elnökével. Mazilu alelnök és Militaru miniszter a tárgyalásokon megerősítette: a miniszterelnök hozzájárult ahhoz, hogy a CICR képviselői találkozzanak a Romániában fogva tartott személyekkel. A külkereskedelmi miniszter és a román vöröskeresztes vezető kijelentette, hogy a segítségnyújtás sürgősségi szakasza lezárult, Romániának ezentúl közép és hosszú távú támogatásra van szüksége.

Az SZDSZ hallatta szavát

Tüntetések az állambiztonságiak ellen

Csendes tüntetés színhelye volt az elmúlt péntek délután a tolnai megyeszékhely, Szekszárd. Miként az ország több városában, Szekszárdon is tüntetők vonultak a megyei rendőr-főkapitányság elé, hogy átadják petíciójukat, amelyben az állambiztonsági, ügynevezett III/III-as ügyosztály felszámolását követelték. Ami szekszárdi sajtósság, hogy átadták a Beszélő első, legálisan megjelent számát, amelyben Vakoló címmel szekszárdi ügyekről, a lakástámogatásoknál tapasztalt visszaélésekről volt szó. Erről beszélgettünk Szabó Zoltán szerszámkészítővel, a szekszárdi szervezet egyik ügyvivőjével.

– Pontos adataink vannak arról, hogy a népi ellenőrök mintegy ezer-egyszáz lakástámogatási ügyet vizsgáltak meg és közöttük egyetlenegy sem volt teljesen tiszta – mondta. – Valami szabálytalanságot mindenütt találtak. A vizsgálat lezárult, átkerült az ügyészségre és azóta csend van. Ülnek rajta, nem történt felelősségrevonás. Ezek után úgy gondoltuk, hogy az

egyetlen mód, ha a nyilvánossághoz fordulunk. Az újságcikkkel, a tüntetéssel és azzal, hogy a megyei rendőr-főkapitányt kértük, hogy bízsa meg a gazdasági rendőrséget az ügyek további vizsgálatával. Mi nem akarunk bosszorkányüldözést, de a korrekt, pártatlan vizsgálathoz, és a jogsértők törvény általi felelősségrevonásához ragaszkodunk.

– A tüntetés feltűnt nekem az egyik transzparens jelszava. „Hekus igen, szekus nem!” – volt a felirat. Kifejezi ez alapvető követelésüket?

– Igen, tömören fogalmazva erről van szó. A FIDESZ-szel közösen szervezett tüntetéseken erre akartuk felhívni a figyelmet. Mert a rendőrség létét, szükségességét senki sem kérdőjelezi meg. De a telefon lehallgatásokra, levél felbontásokra egyetlen demokrátiás államban sem szabad lehetőséget biztosítani. Olyan ügyosztályra, ami az állampolgár megfigyelésével, oktan zaklatásával, alapvető emberi jogainak megsértésével foglalkozik, nincs szükségünk.

– A szekszárdi tüntetés zavartalan volt. Minek köszönhető ez?

– A rendőrség is együttműködött velünk. Előre bejelentettük a tüntetést, így még az utat is biztosították. A főkapitány Horgos Ferenc úr átvette a petícionkat és ígéretet tett, hogy rövid időn belül a nyilvánosság előtt – gondolom, a megyei sajtóban – választ ad a kérdéseinkre.

– A tüntetés után nagygyűlést tartottak. Véleménye szerint hogy sikerült az összejövetel?

– Mindenképpen sikeresnek mondanám. Több mint kétszázan voltak ott, és ennek talán a negyede volt SZDSZ-tag. A többiek más pártok képviselői, vagy pártonkívüliek voltak, mindenesetre olyanok, akiket érdekel a programunk, az SZDSZ tevékenysége.

– Sokan mondják, hogy az SZDSZ az értelmiség pártja. Mi erről a véleménye?

– Hallottam ezeket a vádakokat, és akár személyemmel is cáfolhatom, hisz mindig is fizikai dolgozóként te-

vékenykedtem. Ennél meggyőzőbb viszont, hogy nekünk pontos, számítógépes kimutatásunk van párttagjainkról. A tagság létszáma a napokban haladta meg a tízezetet. Közülük a hetven százalék nem értelmiségi, hanem produktív munkát végző dolgozó. Szekszárdon ez az arány kilencven százalékos. Tolna megyében jelenleg tizenegy szervezetünk van, kb. háromszáz fő az össztagslétszám, ebből száztizen a szekszárdi szervezet tagjai.

– Azt is hallani, hogy a pártok egymással vetélkednek, verselkednek, de konkrét programmal, azzal, ami a kisembernek is jó, ami kivezeti az országot a gazdasági krízisből, az SZDSZ épp úgy nem állt elő, mint a többi párt sem...

– Ez egy mesterségesen alakított, valójában „álközvélemény”. Nekünk volt először (április óta) programunk. Van egy tényhelyzet. Feltártunk sok dolgot, így a Next 2000 ügyeit és más is, de a döntésbe nincs beleszólásunk. A most megválasztott Tamás Gáspár Miklóssal együtt is csak két képviselőnk van a Parlamentben. Ahhoz, hogy érdemben dönteni tudjunk, rendszerváltozásra, egy új Parlamentre van szükség, ahol képviselőink elmondhatják programunkat, és ahol tenni is tudnak a program megvalósításáért.

T. J.

Temetetlen holtak?

Nem is olyan régen úgy kezdődött minden második mondat, hogy „Pártunk és kormányunk...” Nem is olyan régen „45-ös és 56-os bűnözőkről” beszéltek a rómaiából származtatott szocialista jog ítélkező tudorai és sajtószóvivői. Talán ebből (is) kifolyólag jönnek még most is szembe velünk ők, (az egykor) csalhatatlan ígérhetők. A jogszabályokban például. Merthogy hiába köztársaság az államformánk – a törvényeink s általában a jogszabályaink népköztársaságiak. Jaj azoknak, akik megszegik előírásait, mert a szankciók is népköztársaságiak. Differenciáltan és fokozottan védik... mit is? Hát a pártállam élcsapat-mitoszában fogant egyenlőtlenségeket. Az osztály nélküli társadalmat célzó vérlázító megkülönböztetéseket. Ezek alapját, a pártvagyonot például. És a holtak birodalmát, kisajátítva a kegyeletben is nélkülözhetetlen tisztánlátás, a tudás jogát. Mert jó lenne tudni például, hogy a kétszer is eltemetett Nagy Imre egykori miniszterelnök halálát (ítéletvégrehajtás akasztással) mikor, milyen fáziskéséssel jegyezték be a matrikulába. Márcsak a kölcsönös megnyugvás érdekében is, merthogy szeretnénk megbizonyosodni arról, hogy mennyire őszinte a megbékélés szándéka. Még a bocsánatkérésről, a megkövetéstől is eltekintünk, de azt azért szeretnénk tudni, hogy halottainkat mi különönbözteti meg az elhullott (elpusztított) állatoktól a hivatalos nyilvántartásban. Szeretnénk, de nem tudhatjuk meg. Mert az oly sokszor, oly büszkén hangoztatott pártirányítás a jogalkotásban (és a jogalkalmazásban) legalább olyan tragikus méreletre zárt, mint az iparban, a mezőgazdaságban, a külkereskedelemben, a közművelődésben és általában a Hegyeshalomtól keletiségben. Itt van például az anyakönyvi adatok védelmét (is) szolgáló 1982. évi 17. tvr. (alkotta a szocialista jog Jolly Jokere, az államhatalmi és államigazgatási funkciót is betöltő Népköztársaság Elnöki Tanácsa.) A jeles és joghatályos törvényerejű rendelet 40. §-ának (2) bekezdése ugyanis kizárja, hogy magánszemélyek – tekintet nélkül arra, hogy közvetlen rokonai, le-, illetve felmenő hozzátartozói-e az elhunytak – tudomást szerezzenek arról, hogy – halálában – mikor vette emberszámba a hatalom. Pontosabban az állam, amelyet ural a hatalom. (Még mindig.) Olyannyira, hogy kitalálja például a magánszemély sajátos értelmezését. Az egyszerű, Arany János és Móra Ferenc nyelvén nevelkedett halandó úgy tudja, hogy magánszemély esetében *valakiről* – például egy magántanáról, egy szőlőnékesről vagy egy remetéről van szó. Rosszul tudja. A szocialista jog jobban tudja. Ide sorolja példának okáért a lap- és könyvkiadó korlátolt felelősségű társaságokat, amelyeknek akárhány tagja is lehet. *Valakiket*, aki magánszemély. Aki nem kaphat halotti anyakönyvi másolatot, csak kivonatot, amely nem tartalmazza az *utólagos* anyakönyvezés tényét és időpontját. Ha például teszem azt Nagy Imre egykori miniszterelnök elhunytát negyedévvél a második temetése után *hivatalosították* – marad az anyakönyvvezető titka. Meg az is, hogy mártírtársaira sor került-e egyáltalán.

Utóirat: az egyedi elutasító döntések ellen az 1981. évi I. törvény 62. §-ában foglaltak alapján fellebbezésnek van helye. S ha a meghallgatásban nem is, a *lehallgatásban* bizton reménykedhet, aki él veje.

Vallató Géza

Kik voltak a lehallgatás „belső” ügynökei?

A Nemzeti Kisgazdapárt tud országos listát állítani!

Január 15-én Budapesten ülést tartott a Nemzeti Kisgazda és Polgári Párt országos ügyvivői testülete, amelyen megvitatták a hét végén, január 20-án Szegeden megtartandó első Nagyválasztmány munkaprogramját, a lebonyolítás feladatait, előkészületeit.

A Szabolcs-tól-Baranyaig terjedő országrészben megválasztott mintegy 250 küldött elsőként megállapítja a párt alapszabályát, majd *már elkészült*, bemutatott programtervezetét véglegesíti.

Az ügyvivői testület azt javasolja a Nagyválasztmánynak, hogy *egyéni tisztségviselőket ezúttal se válasszon*. Helyette erősítse, illetve egészítse ki a jelenlegi testületet úgy, hogy minden megye két-két országos vezetőségi tagot válasszon. Ez az *alulról* megválasztott vezetőség irányítja a pártot a választásokon a tagjaiból választott 8–10 fős – napi teendőket ellátó – operatív bizottsággal a következő Nagyválasztmányig, amelyet a választások után, legkésőbb Szent István napjáig hívnak majd össze.

A megyék és Budapest képviselőinek beszámolóit alapján megállapították, hogy *megyei listákat és országos listát is tud ál-*

lítani az alig több mint két héttel ezelőtt alakult párt.

Alapos vita után a testület kinyilvánította, hogy a *tényleges* fordulatot, a *rendszerváltozást* a legjobban az akadályozza, hogy a helyi, megyei és országos államhatalmi posztokon még ma is a kommunizmus, illetve megbízottait tevékenykednek. Ezzel függ össze a gazdaság tovább súlyosbodó helyzete döntő mértékben, de a lehallgatási botrány is. Utóbbival kapcsolatban a Nemzeti Kisgazda és Polgári Párt vezetői követelik azoknak a „belső” ügynököknek a *névszerinti* megnevezését, akiket az egyes ellenzéki szervezetekbe építettek. Álláspontjuk szerint ugyanis a *Kisgazdapárt kettészakadása szorosan összefügg e beépített ügynökök dicstelen tevékenységével.*

A párt vezetői a robbanás elkerülése, a valóban szabad választások lebonyolítása érdekében követelik a megérett személyek *felgyorsítását*, a hitelüket veszített kommunista vezetők eltávolítását az államhatalomból.

Faludi Sándor pártszóvivő

Mindszenty tér Esztergomban

Az Esztergomi Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága legutóbbi ülésén egyhangúlag úgy határozott, hogy Mindszenty József hercegprímás, esztergomi érsek, a méltatlanul meghurcolt és elítélt főpap emlékére a *primási palota előtti* teret Mindszenty térnek nevezi el. Az *ünnepélyes és nyilvános névfelvitelre* február 8-án, a törvénysértő ítélethirdetés 41. évfordulóján kerül sor. A primási palota falán emléktáblát helyeznek el egy későbbi időpontban, a tér rendezése után pedig szobrot is állítanak a főpap emlékére.

Rendhagyó Mitterrand-interjú

folytatás az 1. oldalról

– A Francia Köztársaság elnökeként Ön immár másodszor látogat Magyarországra. Hogyan látja kapcsolataink alakulását a két látogatás között, s mit vár jelenlegi útjától? A Magyarországon bekövetkezett politikai és gazdasági változások fényében milyen új lehetőségeket lát kapcsolataink további fejlesztésére? Várható-e az úttól a Magyarország számára olyannyira szükséges gazdasági együttműködés bővülése?

– Magyarországgal immár hosszú idő óta igen jók a kapcsolataink, amint azt a két ország felelős kormányzati tisztségviselőnek gyakori és rendszeres kölcsönös látogatásai is bizonyítják. Franciaország mindig figyelemmel kísérte Magyarország saját álláspontját, és pozitívan válaszolt arra a fogadtatásra, amelyben az Önök or-

szágában a külföldi vállalkozások részesültek. Megelégedésre szolgálnak azok az eredmények, amelyeket a kereskedelem és a közös vállalkozások terén értünk el.

Az új fejlemények, Magyarország politikai és gazdasági útválasztása következtében még többet tudunk és akarunk tenni. Franciaország az Európai Gazdasági Közösség tagjaként támogatja a Magyarország által kért egymilliárd dolláros készletli hitel folyósításának elvét. De vannak fejlemények a kétoldalú kapcsolatok terén is. Remélem, hogy utazásom, amelyre a gazdasági tárcákért felelős miniszterekből, üzletemberekből, ipari vezetőkből álló küldöttség kísért el, új távlatokat nyit meg együttműködésünk előtt, gazdasági és természetesen ipari, bankközi, kulturális téren és a szakemberekben is.

A Mitterrand-látogatás előjátéka

Ipari együttműködés

„Az eddigi legjelentősebb megállapodást sikerült létrehozni a francia-magyar ipari kapcsolatok történetében” – hangzott el tegnap azon a sajtótájékoztatón, amelyet az alapítók tartottak a gödöllői székhelyű Ganz Mérőgyár Kft. létrehozása alkalmából. A 8 millió dolláros alaptőkével gründolt külföldi tulajdon többségű vegyes vállalatban a francia Schlumberger Industries tulajdonában van a törzstőke 75 százaléka. Társulajdonos továbbá a Magyar Villamosművek Tröszt (12,5 százalék), a Budapest Holding Rt. (7,5 százalék) és a Budapest Bank Rt. (5 százalék). A Ganz-Schlumberger üzlet megkötésével a francia cég a Ganz Árammérőgyár tevékenységi körét vette át. Az új generációs árammérők gyártását vegyes vállalati formában a magyar kormány is támogatja, miután külföldi részvétellel valószínűsíthető, hogy azok a fejlesztések, amelyek révén lehetőség nyílik szavatolt pontosságú, vita nélküli mérésekre.

Az új vállalat, amely január 1-jén kezdte működését, 8,6 millió dollárért vásárolta meg a korábbi magyar állami vállalat termelőeszközeit – gépeit és berendezéseit, good-will-jét és a márkanevet. Az ingatlanok magyar tulajdonban maradtak, azokat a kft. bérlti a továbbiakban. A jövőben is alkalmaznák – magasabb fizetésért – az árammérőgyár több mint kétezer alkalmazottját, akik ezentúl Schlumberger-licenc alapján elektronikus, több tarifás távvezérlésű villamos fogyasztásmérőket fognak előállítani, évente több mint egymilliárd forintot meghaladó értékben.

A megállapodást Mitterrand francia elnök budapesti látogatása idején írta alá a két ország ipari minisztere.

A Schlumberger Industries 60 évvel ezelőtt alakult, majd az olajiparban

aratott sikerek után megerősödve, 10-15 éve kapcsolódott be a nemzetközi gazdasági vérkeringésbe. Évente több mint 5 milliárd dolláros forgalmat bonyolítanak le, és mintegy 100 országban 40 ezer alkalmazottat foglalkoztatnak. Az iparvállalat profilját a továbbra is jelentős közlekedési, valamint a már említett különböző fogyasztásmérők gyártása mellett védelmi rendszerek kifejlesztése, gazdasági folyamatok ellenőrzése és számos más tevékenység alkotja.

A francia nagyvállalat az utóbbi időszak politikai hatására Kelet-Európában elsőként Magyarországon vetette meg a lábát, ahol szeretnék piaci pozícióikat megerősíteni. Ennek érdekében – mint azt Jean Paul Bize, a cég villamosági csoportjának vezérigazgatója elmondta – 1992-ig további hárommillió dollárt kívánnak beruházni Gödöllőn. Ezenkívül a magyar szakemberek külföldi gyáraikban sajtóthatják el a nyugati managementet.

(t. hámosi)

Ahogy Luxemburgból látják

Segítség az integrációhoz

Tegnap késő délután a Külügyminisztériumban fogadta a sajtó képviselőit Jacques F. Boos a Luxemburgi Nagyhercegség külügy-, külkereskedelmi, együttműködési és védelmi minisztere, az ország miniszterelnök-helyettese. Mint elmondta, kétnapos magyarországi tartózkodása alatt Budapesten és Orosházán járt. A két nap alatt találkozott a magyar kormány számos képviselőjével, akiknek kifejezte elismerését a magyar vezetés bátorságáért, melyet a peresztrojka úttörőjeként vitt végbe. Jogi, alkotmányjogi reformjaival, a szögesdrót feldarabolásával Magyarország adta meg a jelet a kelet-európai változások elindulásához. Országuk történelmének izgalmas időszakában élnek, így a bécsi nagykövetségünket is Magyarországra akkreditáltattuk. A nagykövetség megnyitásával minden területen nagy előrelépést, fejlődést várunk. A luxemburgi gazdasági élet képviselőinek érdeklődését mi sem bizonyítja jobban, minthogy a delegációnkban sok üzletember is részt vett. A konkrét gazdasági lépésekről a következőket mondta:

– Az egyik legnagyobb volumenű beruházás Magyarországon egy magyar-luxemburgi vegyes vállalat névéhez fűződik, mely float üvegeket fog gyártani Orosházán, 120 millió dolláros üzletről van szó. A jövőbeni kapcsolatokat könnyíti a tegnapi előtti aláírt egyezmény a kettős adóztatás kiküszöböléséről. A tárgyaláson kirajzolódott, hogy milyen kihívásokkal kell Magyarországnak szembenéznie a tervezet gazdaságból piacgazdaságra való átmenet idején. Ahogy a nemzetközi valutaalap is megfogalmazta, restriktív politikát kell folytatni, szigorú gazdasági intézkedésekkel, de nem szabad ezek terén átesni a ló másik oldalára sem. Meglátásom szerint – mondta a miniszter –, ha a politikai hatalom nem gyengül, végre tudják hajtatni a reformokat, a gazdasági váltást. Nincs olyan érzésünk, hogy Magyarországot megelőznék szomszédai a gazdasági fejlődésben, hiszen jogi téren messzebbre mentek, a gazdasági

reformok is előbbre tartanak. Nem indokolt tehát az az aggály, miszerint gazdaságilag hátúterbe szorulna Magyarország.

További gazdasági kérdésekről elmondta a miniszter úr, hogy szóba került fiatal, magyar pénzügyi és közgazdasági szakemberek luxemburgi továbbképzése. Mint elmondta, Luxemburg két olyan hitelkonstrukcióval rendelkezik, melyekkel a további fejlődést segíteni tudják. Állam- és exporthitelket akkor tudnak nyújtani, ha luxemburgi vállalat is érdekelt az üzletben. A tárgyalásokon szóba került a NATO és a Varsói Szerződés szükséges átalakítása olyan szervezetekké, melyek a jövőbeni európai átalakítást segítik elő. A közös európai házban nagy szerep jut az Európa Tanácsnak, ezért Magyarország jelentkezését Luxemburg is támogatja. Elhangzott, hogy az üzletemberek részére eltörölték a vízumkényszert. A teljes vízummentesség kérdésébe be kell vonni a Benelux Unió másik két tagját is – Hollandiát és Belgiumot is. Már folynak a tárgyalások erről, remélhetőleg hamar döntés születik. Végül Boos miniszter úr elmondta, hogy Luxemburgi János nagyherceg már az idén hazánkba látogat és a protokoll-látogatáson túl további gazdasági és kulturális együttműködés is várható. Mint a beszámolóból is kitűnik, a luxemburgi nagyherceg teljes mértékben támogatja Magyarország integrálódását, felzárkózását az európai vonalhoz.

fejes

Első alkalommal hozták nyilvánosságra a rendőrség szolgálati szabályzatát. Az állampolgárok személyiségi jogait közvetlenül érintő rendeletet többek között azért is a lakosság tudomására kellett hozni, hogy az állampolgárok is ismerhessék azokat, élhessenek jogaikkal. A rendőrség alapvető feladatairól egyébként alkotmányerejük törvény is készült.

Pozsgay Imre nyilatkozata

A Minisztertanács legutóbbi ülésén rám bízta a rádió és a televízió kormányzati felügyeletével kapcsolatos feladatok egy részét.

A magyar ellenzéki politikai élet egyes képviselői és különböző szervezetek bíralták ezt a döntést, mondván, hogy olyan személy nem lehet a nemzeti médiák felügyelője, aki a Szocialista Párt választási munkájának politikai irányítója.

A bírálókat az az ellenőrizhető tény sem zavarta, hogy a felügyeletéről szóló rendelet az államminiszterre egyetlen olyan feladatot sem bíz, amely politikai vagy személyi ügyekben számára hatáskört, döntési lehetőséget adna. Ennek ellenére olyan döntésekkel hozták összefüggésbe a nevemet, amelyekben hatásköröm szerint részt nem ve-

hettem. Szomorúan veszem tudomásul, hogy a bontakozó magyar demokráciában megjelentek olyan politikai erők és szervezetek, amelyek a múltban lévő régi hazugságok helyét nem az igazsággal, hanem új hazugságokkal kívánják betölteni. De ez is tény, kezdeni kell vele valamit. A hamis beállítás és rossz látszat ellen is küzdeni kell. Valóságos parlamentáris viszonyok között és tisztességes nyilvánosság mellett erre megvan az intézményes tolerancia. Mivel ez még ma hiányzik, így csak személyes döntést hozhattam. Úgy határoztam, kérem a kormányt, hogy a rádió és a televízió felügyeletével összefüggő feladatok alól mentsen fel, bízva azt más kormánytagra.

Még a látszatát is kerülni szeretném annak, hogy nevem bármiféle összeférhetetlen dologgal kapcsolatban legyen.

A francia-magyar érdek

Kivonat egy alakulófélben lévő francia társaság alapszabály-tervezetéből: „A társaság célja az, hogy hozzájáruljon Közép-Európa megújításához. Elvitathatatlan ugyanakkor, hogy ennek politikai célkitűzése is van: megnövelni Franciaország jelenlétét Közép-Európában.”

A társaság teljes neve: Gazdasági Társaság Közép-Európáért. Céljának azt tekintik, hogy ötletekkel, konkrét javaslatokkal, kapcsolatok teremtésével segítse elő az alapszabályban foglalt célok megvalósulását. A társaság egyik szervezője egy ismert francia gazdasági szakértő, aki korábban fontos szerepet töltött be a francia állami közlajpar fejlesztésében is: André M. Mory. Az M. betű a névjegyben tulajdonképpen az igazi név kezdőbetűje: Mogyoróssy András Párizsban, Kuvaitban vagy Buenos Airesben francia néven ismerik, de ragaszkodik ahhoz, hogy tudják magyar nevét is. Miért foglalkozik egy ilyen tervvel, miért kérte fel Franciaország sok neves közgazdászát, politikusát, gazdasági vezetőjét a közreműködésre?

– Mindenekelőtt azért, mert ezt francia érdekek tartom – s természetesen azért is, mert úgy érzem, ilyen módon tehetek valamit Magyarországot is. A hangsúlyt azonban ennek a társaságnak a francia érdekre kell helyezni – mondja Mogyoróssy András. Indoklása is egyértelmű: a francia gazdaság nem hagyhatja ki azokat az esélyeket, amelyeket számára a közép-európai országok gazdasági átalakulása jelent.

– Magától értetődő és természetes, hogy az NSZK bizonyos értelemben

régóta jelen van ebben a térségben és most is az első. Csakhogy ezt nem lehet csupán történelmi indokokkal magyarázni, egyszerűen megvannak hozzá a különleges feltételei is. Az NSZK-ban ugyanis megfelelő – állami, illetve tartományi – alapok vannak a külföldön teljesített beruházások garantálására. Franciaországban nem létezik ilyen garancia, s bár természetesen megvannak a különböző beruházásvédelmi szerződések, a vállalkozók még mindig nagyon érzik a kockázatot. A társaság egyik célja például az, hogy tényekkel, adatokkal szolgáljon a kormányzatnak arról, hogy miért szükséges a megfelelő garanciaalap létrehozása, miért francia érdek, hogy az EGK keretei között megvalósuló támogatáson túlmenően kifejezetten elősegítse a működő tőke mozgását Közép-Európában. Mogyoróssy András nem titkolja: nem tartaná helyesnek, ha egyedül az NSZK gazdasága lenne a meghatározó tényező ebben a folyamatban. Túl azon, hogy a francia gazdaság sem hanyagolhatja el az ilyen akcióból származó hasznot, politikailag is szükségesnek tartja a francia jelenlét növelését. S hogy nemcsak elméletben foglalkozik ezzel, azt személyes közreműködése jó néhány magyar-francia együttműködési megállapodás előkészítésében már nem egyszer bizonyította.

Ó egyébként korántsem tartja olyan súlyosnak, csóddal fenyegetőnek a magyar gazdasági helyzetet, az adósságállományt, mint ahogy azt szerinte néhány hazai politikus és főként a magyar sajtó feltűnteti. Az adósság ugyan a magyar államot terheli, de jelentős

része tulajdonképpen vállalati beszerzésből származik – a sajátos magyar szabályozások miatt került át az államadósság kategóriájába. A megoldás így végső soron az, hogy a megfelelő részt terheljük vissza a vállalatokra – ez kényszerítő erő lesz arra, hogy termelésüket a keresletnek megfelelően alakítsák át, s a privatizálási folyamatban az ilyen piacorientált, az adósságok visszafizetését s egyben megfelelő hasznot hozó szerkezet kialakítására törekedjenek. Kétségtelen, hogy szükség van a gazdasági kényszerintézkedésekre, sőt arra is, hogy azokat egyszerre valósítsák meg, ne próbálkozzanak halogatással – de főként arra, hogy a politikai változásokkal együtt intézményesen valósítsák meg a gazdasági változásokat is.

Miért foglalkozik a francia – és ilyen módon a magyar – érdek képviselőivel egy Franciaországban fényes karriert befutott üzletember, aki kényelmes visszavonultságban tölthetné idejét?

– Említettem már, hogy a francia érdeket fontosnak tartom, de azt is, hogy Magyarországnak próbáljak segíteni. Amikor sok más, hasonló helyzetű társammal azt választottam, hogy más országban keressék boldogulást, egy ingben, nadrágban kezdtem, de sokunknak már nadrágszíjra sem volt pénze, jószerevel kocmadzagra telt csak. Mostanra, amikor sikerült valamit elérnünk az új hazában, megvan a lehetőségünk arra, hogy megpróbáljunk a magunk eszközeivel segíteni a régi, de sohasem feledett hazán. Valahogy úgy érzem magam, mint Tompa Mihály gólyamadara: nekem két hazát adott végzetem. Nem akarom, hogy az egyik közülük elveszen.

Kis Csaba (Párizs)

Olcsóbb lett a drága...

...kenyér, de példát másféle és fajta termékre is sorolni lehetne, gyanítom a leleményes (a vékony pénztárcájú) már – az áremelés után – alig egy hét elteltével tud sorolni. Lám, mire ösztönző egy áremelés! De most, asztalra „születelve”, a kenyérről egy-két szót. Sokféle – majd 22 – van, közülük Tolna megyében közkedvelt a „decsi kenyér”. Hosszasan képesek kedvelődik rá várakozni, pedig az egyik legdrágább: 20 Ft-ot kérnek kilójáért. A fehér – hagyományos – kenyér ára ugyanakkor 14,40 Ft kilónként, csak nem állnak és várnak rá hosszú sorban a falatozni vágyók. Vajon miért nem? Hiszen olcsóbb, és ma igenis számolni kell akár 5,60 Ft-os megtakarítással is! Igen egyszerű a válasz: a „decsiből” elfogyasztható mind az egy kiló (akár három nap után is) vele szemben a fehérből másnapra a száradt, savanyú ízt adó falat marad, ami ugye kidobandó (jó, ahol kutya van).

Mielőtt a sütőipari szakgárda hangoz reklamálsába kezd, hívnám fel szíves figyelmüket egy szólásra: „a puding próbája az, ha megeszik”. Sokadmagammal ettünk fehér- és decsi kenyeret, jómagam az áremelés óta a decsiek által készítettet veszem, s halom, sokan döntöttek még így...

– pl –

Megkezdődnek a zárszámadások

A közeli napokban országsszerte megkezdődnek a termelőszövetkezeti zárszámadások. Néhány hét alatt több mint 1200 técsz, 60 szakszövetkezet és 14 halászati técsz közössége ad számot munkájáról, s mérlegeli a gazdálkodás idej lehetőségét.

Az elmúlt évben tovább nőtt a differenciáltság az üzemek között, vagyis a gazdaságok egy szűkebb rétege az átlagosnál jóval sikeresebben gazdálkodott, egy kisebb kör pedig tovább szegényedett. Az is tény, hogy a korábban kiemelkedő eredményt elérő gazdaságok mind több gondnal küzdenek a termelési költségek tetemes emelkedése, főként az ipari eredetű anyagok, eszközök, közüzemi szolgáltatások árának emelése következtében. Az üzemek valószínűleg minden

eddiginél nagyobb tömegű hitellel, az eddigiekénél is magasabb kamatok fizetésével tudtak csak a termelésre vállalkozni, ami számos üzem esetében veszteséggé tette a gazdálkodást. Az adózás és más pénzügyi elvonó intézkedések ugyancsak „feszítetté” tették a termelést.

Ily módon arra lehet számítani, hogy eredmény 500-nál több gazdaságban nem éri el az 5 millió forintot, 350-400 üzemből a gazdálkodás nyeresége mindössze 2-3 millió forint. Az eredményből, elsősorban a beruházási adó kiegyenlítése után, a szövetkezetek 25-30 százalékában valószínűleg nem marad tiszta jövedelem, 10-15 százalékukban pedig csak a számviteli elszámolás mutat fel eredményt.

Húsár-háború Győr-Sopronban

– A nagy exportot lebonyolító, a főváros és környéke ellátásban is jelentős szerepet vállaló Győr-Sopron Megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat a kialakult húsárak miatt komoly vitába került a termelőkkel, elsősorban a nagyüzemekkel. A napokig tartó árvitának az lett a vége, hogy a sertés- és húsgazdálkodás jelentős része bojkottot hirdetett meg, azaz úgy döntöttek, hogy januárban nem szállítanak a megyei vállalatnak, hanem helyette a megyén kívüli feldolgozó üzemeknek, elsősorban a Pápai Húsipari Kombinátnak adják el a vágósertéseket. A kialakult vitával kapcsolatban Kőrös László, a Győr-Sopron Megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat igazgatója elmondta, hogy a most kitört „húsár-háború” egyelőre nem veszélyezteti az ellátást sem a megyében, sem pedig azokban a körzetekben, ahová a vállalat tőke-sertéshúst és húskészítményeket szállít – továbbra is biztosított hetente 8-9 ezer elősertést.

 Számoljunk csak! ✓

A második farizeus

Az ember néha a legváratlanabb helyeken bukkan gazdaságra vonatkozatható bölcsességre. Régóta figyelem már politikusainkat, akik jó peregrinus diák módjára járják a Nyugatot, s látszólag a koldus illő szerénységével fogadják el azt, amit kapnak. Szó se róla, igazuk van, amikor a fejlett technológiát és a hozzá tartozó munkamódszert szeretnék becsalogatni: ránk fér az a KGST Prokrusztesz-ágya után, amelyhez eddig nyújtották-nyírbálták gazdasági törekvéseinket.

Föltűnik azonban olyasmi is az érvek között, ami egyre többször hallva mind diszónásabban hangzik: a békés átmenet, a demokrácia még tojásbélyes szárnyainak védelme miatt van szükségünk a gazdasági segítségre, s ezt meg is érdemeljük, mert éjt nappallá téve fáradozunk a pluralizmus és a szabad vállalkozás ügyén. Ez pedig csorbát szenvedne, ha kéréseinket nem teljesítenék. Fel lehet lapozni a tegnapi, mai, de még a holnapi újságokat is: mindenütt ez a legdöntőbb érvünk.

Nem tudom, a hitelezők és befektetők közül hányan olvasták a Talmudot, mert annak egyik rövid részlete – igen csekély áttétellel – éppen ránk illik. Az igazi farizeusról értekezve a bölcs könyv kifejezi, hogy ez a fogalom nem a színtelt jámborságot jelent, hanem azt: valaki szeretetből teszi, amit tesz, miként Ábrahám is szeretetből gyakorolt jót. Ez azonban a farizeusok között a legmagasabb fokozat: van, aki a közfigyelemért, más engesztelésül vagy félelemből cselekszik. A második farizeus így követelőzik: „Tartozol pénzt kölcsönözni nekem, mert a vallási kötelezettségeket betartom”.

Mi egyelőre itt állunk, pedig ez önmagában, kevés kézzelfogható érveléssel alátámasztva, aligha hatja meg az egyébként nekünk drukkoló nyugatiakat. Talán célszerűbb lenne ezt a gyenge mentséget nem minduntalan előhozni, helyette inkább konkrét és szigorú tervet bemutatni arra, mit tesz a kormány a gyökeres átalakítás érdekében. Eddigi hitelezőink joggal várják ezt, hiszen két választásuk van: vagy elveszítik, amit már adtak, vagy adnak még – megfontoltabban –, azért, hogy haszonnal kapják vissza a régi és új tőkét. S akármilyen furcsa, ehhez nem igényelnék semmiféle áldemokratikus sámantáncot, hanem csak azt, amit otthon megszoktak: korrekt üzleti kapcsolatot, kellő biztosítékkal.

Lehet, hogy – egy másik példázattal élve – ez még a Németh-kormány számára az a túfok, amelyen a teve könnyebben átmegegy, mint az ő vállalkozástámogató szándékuk?!

Erdődi T. László

Thürmer Gyula
Veszprémben

Az „új” MSZMP régi receptjei

Othonosan mozognak az érkezők a veszprémi (volt?) pártszékházba. Nem először érkeznek ide az MSZMP által szervezett nagygyűlésre. „Csak” annyi a változás, hogy a párt első embere most nem fekete autós előlőnével érkezik, s a nagyteremben a Lenin-kép alatt mindössze négytagú az elnökség, Thürmer Gyula pártelnök mellett a helyiek régi ismerősei ülnek: Kislaki Béla mint KB tag (korábban a fűzfői Nitro-kémia nagyüzemi pártbizottságának titkára), Horváth István, az MSZMP Veszprém megyei Koordinációs Bizottságának elnöke (azelőtt a megyei pártbizottság osztályvezetője) és Komoróczy István, a Városi Koordinációs Bizottság titkára (a KISZÖV személyzetise, korábban városi párttitkár) – s a tagság is mintha megöregedett volna.

Thürmer Gyula nem zavartatja magát a padosorokból felé tekintő fejek domináns ősz hajfűrtől: büszkén sorolja, hogy pártja „a megújult Magyar Szocialista Munkáspárt” mekkora csalódásokat okozott az ellenzéknek. Többek között arra gondolok, hogy XIV-nek nevezett kongresszusán a küldöttek 43%-a fiatal volt, igaz, teszi hozzá, ez az arány jobb volt, mint amilyen a tagság körében. Csalódott az ellenzék azért is, mert az MSZMP nem hajlandó magát szélsőségekre ragadtatni, ráadásul működésének alapelvei demokratikusak, 89 tagú központi bizottságát a magyar pártok között a legfiatalabb átlagéletkorú elnökség irányítja, két alelnöke pedig „munkás, igazi munkás, nem kitalált munkás, valóságos munkás, fiatal munkás”, a harmadik pedig egy „a szocialista szektor megtestesítő” jól működő termelőszövetkezet fiatal elnöke. Ez a csalódott ellenzék most a pártelnök szerint hármastaktikával próbálja elszigetelni, lejáratni az MSZMP-t: először is megpróbálják minden eredményét elhallgatni („a szenczácóéhes sajtónak nem kell a kiegyensúlyozott MSZMP”) megpróbálnak kételyeket ébreszteni velük szemben és megpróbálják szélsőséges cselekedetekre szorítani.

Thürmer Gyula ideális prátvezér: fiatal, jó megjelenésű, megnyerő modorú. Érthetően, tisztán, lendületesen szónokol, ügyesen érvel. Nem ripacs módon demagóg, de biztos tudással játszik hallgatósága érzelmeivel. Amikor emelt hangon visszautasítja, hogy Pozsgay Imre államminiszter úr egy lapon említse őket a Magyar Október Párttal, beszédét olyan tapsvihar szakítja meg, amit a régi szép időkben minimum „hosszantartó, lelkes” sőt talán „szünni nem akaró” jelzőkkel illetett volna a tudósítás. Ettől azonban már maga a szónok is belekésedik, s mind bátrabban veszi elő a régi paneleket, melyek használatától eddig taktikusan ódzkodott. Többször is kijelenti, hogy az MSZMP feladata a baloldali összefogás megteremtése, a társadalom jobbra tolódásának megakadályozása, nehogy az elvezessen a „pénz diktatúrájához” sőt, egy „jobboldali diktatúrához”. A baloldal szétesett –; az MSZP és a szakszervezeti mozgalom a

zavarodottság jeleit mutatja, de az MSZMP már rendezte sorait, és fellép a jobbra tolódás, a kapitalizmus restaurációja ellen. Véleménye szerint – bár az MSZP vezetése elzárkózik előle – 60 ezres párttagságának többsége a „baloldali együttműködést” (értsd az MSZMP-vel való szövetséget) akarja. A legszorosabb együttműködésre törekcsenek a szakszervezetekkel és a SZOT-tal, akiknek a reagálása erre kettős: egyrészt érzik, hogy nekik is szükségük van az MSZMP-re, másrészt „a politikai divatnak engedve” szavakban állandóan elhatárolódnak tőle. A kormánnyal szemben eddig az MSZMP a konstruktív ellenzék álláspontján volt, ám türelmének most a végére érkezett – jelentette ki Thürmer Gyula. Megható szavakkal sanyarú sorsát, és kijelentette: porhintés, manipuláció a Suzuki gyártás büszke emlegetése. Ki tudja majd megvenni ezeket a Suzukikat? – tette fel a kérdést hozzáfűzve: – lehet, hogy ez demagógiának hangzik... A tudósító széljegyzetben csak annyit fűzhet hozzá: valóban annak hangzik. Mert hamis. Mint ahogy azzal a kijelentéssel is nehéz mit kezdeni, hogy „a földet nem szétesztani kell, hanem jobban és hatékonyabban megművelni”. Attól a kijelentéstől sem ijedünk meg, hogy „Olyan helyzet van az országban, mintha máris többpártrendszer lenne”. Európában az MSZMP az egyetlen marxista párt, amely az általános jobbra tolódással szemben felvette a harcot, büszkén vállalva szocialista, kommunista céljait – párosulva azzal az ugyancsak büszke bejelentéssel, hogy a Szovjetunió kommunista pártja már munkájának közepén táviratban üdvözölte az MSZMP kongresszusát, s az új pártvezetés is azonnal megkapta a moszkvai vezetők üdvözlését...

A saját szónoklatától fellelkesült pártelnök aztán sorra vette elő a „régisze” idők érveit: az ország látható gyarapodását, a létbiztonságot, az ingyenes oktatást és egészségügyet... Mindez a jó az MSZMP-nek és Kádár elvtársnak köszönhető, minden rossz, ami azóta történt, a párt árulóinak: Pozsgaynak, Medgyesinek, Békesinek... Sokakat meggyőzhet ez az érvelés, pláne azzal a többször hangoztatott kijelentéssel párosulva, hogy ebben a pártban már nincsenek benne a korábbi karrieristák, a korrumpálódottak, a hatalmukkal visszaélők.

Jelenlétevel és felszólalásával erősítette meg ezt a tényt Pap János, az MSZMP volt Veszprém megyei elsőtitkára. Hogy ne érhesse lapunkat a manipuláció vádjá, hozzászólását szó szerint közöljük:

– Biztos sokakban fölvetődik a kérdés, hogy mit keres itt a Pap János, miért jött ide. Idejött mint egyszerű párttag, aki belépett a Magyar Kommunista Pártba annak idején, amikor beléphetett volna a Magyar Szociáldemokraták Pártjába is 1946 februárjában. Akkor nem azért léptem a kommunista pártba, mert az egy győztes párt volt, sőt akkor épp a földön volt

egy kicsit a párt... Miért mondom én ezt el? Azért, mert a Szekeres Imréné (az MSZP megyei elnöke) azután a Demokrata Fórumos vad kampány után nyilatkozatot jelentettek meg, hogy a megújuló MSZP-ben a Pap Jánosnak nincs helye, amire én azt válaszoltam nekik a sajtóban: és ki akar közéjük menni? Abban a pártban, ahol nem kérdezik meg és nem ülhet oda az asztal másik oldalára, természetes, hogy nem is akar ott lenni az ember. Ez volt az én érvem a nevezetes Demokrata Fórumi kampány kapcsán is, és utána elhallgattak. Hívjanak oda; ezzel a néhány ügyvéddel meg Pestről idesereglett különböző szakállas tudósokkal én a tényeket és az érveket mindig oda tudom tenni az asztalra. Oda is tettem, el is hallgattak. Most esetleg más módon próbálnak piszkálni, de akik ismernek, azok nagyon jól tudják. Én itt éltem Veszprémben végig, hogy aki be akart jönni az bejöhett hozzám, az én telefonszámom mindig bent volt a telefonkönyvben, aki fel akart hívni, az felhívott. Meg lehet nézni a régi telefonkönyvet. Aki velem beszélni akart, az mindig tudott, aki meg a hátam mögött kiabál és ócsárol, arra azt tudom mondani, és a hangnembem is – mert videón volt alkalmam megnézni annak az ülésnek az anyagát, s mert én sok mindent megértem már –, hogy erről a terminológiáról nekem a dr. Göbbels jutott az eszembe. Mert ugyanazokat a szavakat, ugyanazokat a fordulatokat használták a kommunistákat illetően, úgy-hogy sok új nincs a nap alatt. Ennyit talán erről.

– Én nyugdíjas ember vagyok most. Viszont ezt a pártot szeretem, támogatom, egyet értek vele. Főleg egyet értek vele azután, hogy Thürmer elvtársat meghallgattam. Támogatni lehet ezt, és megmondom, mi kapott meg a legjobban, és ez lehet talán a mi pártunknak a további erénye, a nyugodt, higgadt érvelés. Az embernek nem szabad belemennie azoknak az utcájába, akik azt szeretnék, hogy mi valami törmi-zúzni akarók legyünk. Ok azok. Mi pontosan tudjuk történelmi tapasztalatok alapján, hogy minden esetben a jobboldal előretörésekre az ő rohamcsapatuk az alvilágból, – a német birodalomban is, a magyar nyilas hatalomban is, minden esetben, sőt 56-ot nem akarom említeni, pedig tudnék szép példákat mondani, hogyan szedték össze fényképek alapján azokat a prostituáltakat, bűnözőket, akik ott az utcákon különböző terrorcselekményeket elkövettek – szerveződik. Aztán utána leszámolnak velük, ez természetes. De akkor, amikor a kommunistákat kell a sárba taposni vagy betonba verni vagy, hogy mondta az a prominens úriember, akkor ugye erre nagyon jók azok az emberek, és ezt a hangnemet, ezt ők igyekeznek felhasználni.

– Talán annyit még az egyik nagy hibánkhoz: mi időben szólunk, jelezünk a 60-as években már a politikai bizottságnak, hogy éppen 56 tapasztalata alapján vonták le a tanulságot a

nyugati hatalmak hírszerző szervei, hogy azzal a módszerrel már nem lehet csinálni, csak a belső fellazítással, a gazdaságnak, a politikának a válságba kergetésével lehet a szocializmust megdönteni vagy föllazítani az országban. Pár évig komolyabban vettük, aztán elfelejtettük. Elszoktunk az érveléstől, elszoktunk attól, hogy kikérjük az emberek tanácsait, ezek voltak a hibáink. Egyre inkább a párt központi bizottságának apparátusa és biztos a megyei pártbizottságé is egy bürokratikus apparátus lett. Hát kérem ettől most megszabadítottak bennünket. De talán ennek kapcsán annyit mondanék a lehetőségekről – ugye Horváth elvtárs mondta, hogy elég nehezen kaptuk meg ezt a helyiséget –, hogy ebben az épületben nekünk több tagsági díjunk van bent, mint azoknak, akik most bent ülnek, mert hosszabb ideig fizettük a tagsági díjat! (nagy taps) Nem akarok én itt hangulatot csinálni, de tessék, számolják össze, ki mennyi ideje fizeti, kinek hány százalékos részesedése van ebben az épületben! Vagy bármelyikben! De nem kell ekkora épület. Ez mind már annak a jele, hogy akartuk utazozni a nagy Szovjetuniót, meg magunk is azt hittük akkor, hogy nagyobb lesz a hatalom, ha nagyobb az épület.

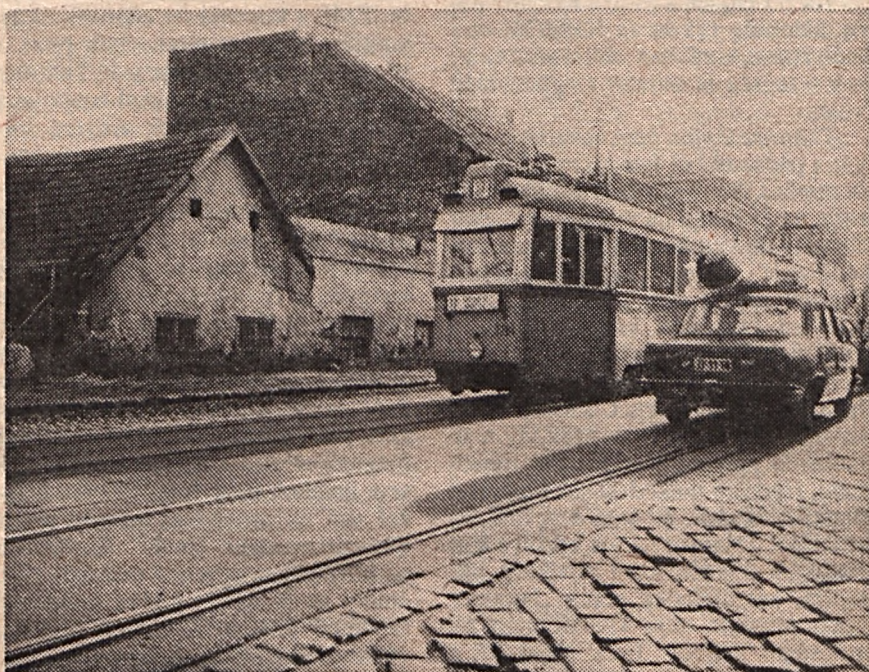
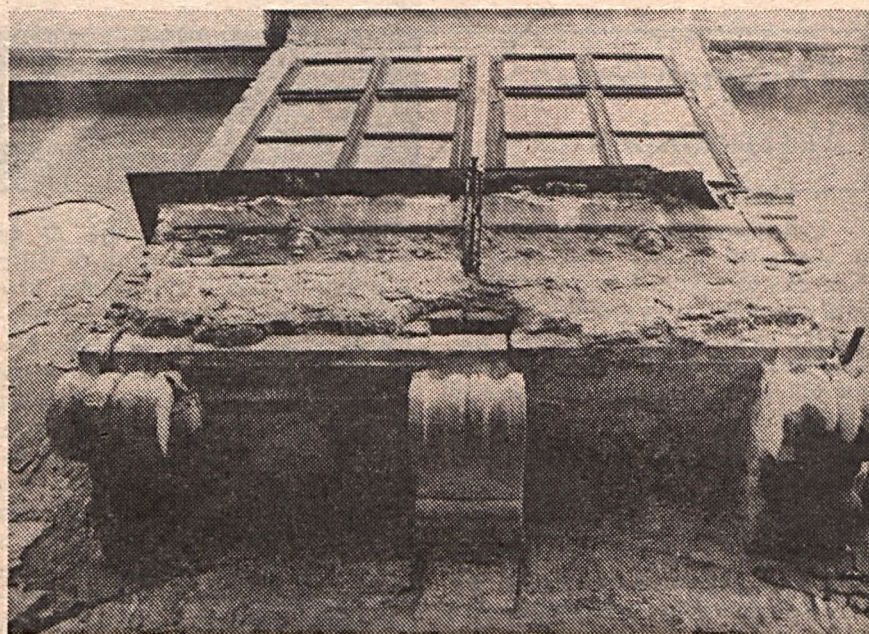
– Most inkább, ha valamit lehet kérni, akkor azt kérjük, hogy sajtónk legyen, mert anélkül nem tudjuk a szavunkat az emberekhez eljuttatni. Az üzemből ugye ki vagyunk rekesztve. A szomszédokkal meg ismerősökkel, barátokkal beszél az ember – hát ugye kinek milyenek a barátai. Mert ugye volt pártmunkás, aki állami gazdasági igazgató lett, aztán nyugdíjba ment, s amikor a napokban találkozott velem, nagy mellénnyel ezt mondja: Jól eltolta a párt! Pedig valamikor ő is segített a parasztokat beszervezni a termelőszövetkezetbe. (nevetés a padosorokban) Csak azt ő elfelejtette! Meg ő azt hiszi, hogy ő nem kerül sorra! Pedig ő is sorra fog kerülni. Ha hagyjuk! Akkor szépen sorra szednek le minket. Az egység ezért nagyon fontos dolog, úgyhogy köszönjük a tájékoztatást, én legalábbis nagyon jó érzéssel hallgattam, s mindenben támogatjuk. Szerény erőnkhez képest támogatjuk Thürmer elvtársat és a pártot.

Pap János felszólalását nagy taps fogadta –, de jó szokásukhoz híven minden felszólalót megtapsoltak az elvtársak ezzel is demonstrálva, hogy mekkora is az a bizonyos egység. Megtapsolták azt a múmiaszerű öreget is, aki a felindulástól szinte érthetetlenül tagolva kérdezte: Hogy történhetett meg, hogy a magyarok segítsenek megdönteni a kommunista diktatúrát az NDK-ban, Csehszlovákiában és Romániában (!); hát hol volt, mire való a Varsói Szerződés? És hogy engedhette meg a központi bizottság, hogy ebben az országban kommunista-ellenesség legyen?

En pedig ennek hallatán azt nem értem: hogy engedhetné meg magának ez az ország, hogy ne legyen benne kommunista-ellenesség?

Láng György Géza

Ó Buda!

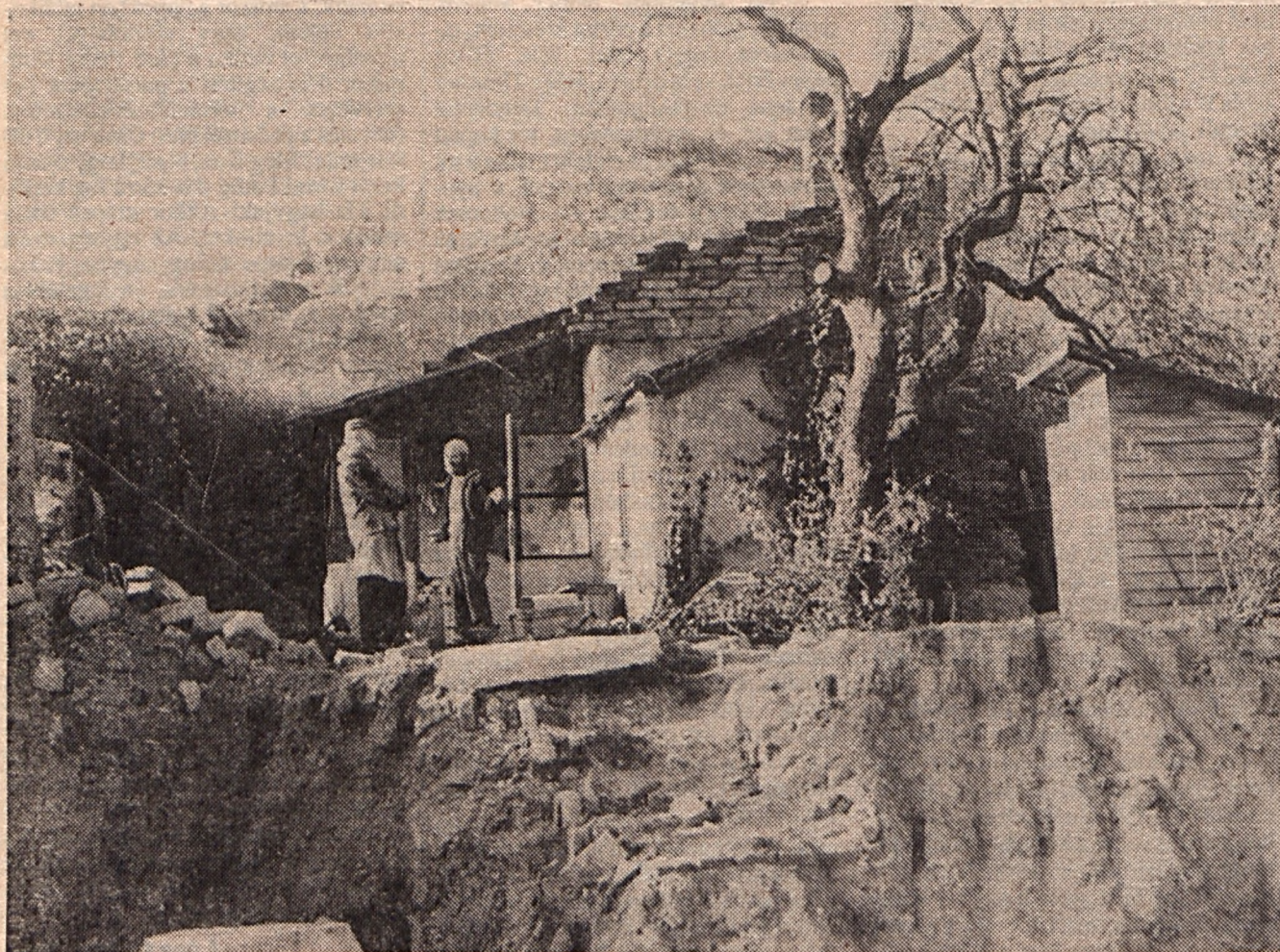

– Hol a mama? – faggatja apját a kétéves Marci.

– Itt feküdt, ezen az ágyon... – idézi a közelmúlt emlékképét. Piciny agyában elraktározott sok mindent. Azt, hogy melyik játékot kapta a nagytól, melyik szót tanulta tőle, melyik mesekönyvből olvasott fel neki. És egyszer csak nincs. Hiányzik. Meghalt. Ha nagyobb lesz, meg fogja érteni.

Most nem. Kicsi még az élet rideg tényeihez, az érthetetlen, hirtelen jött halál értelmezéséhez. Most csak annyit tud, a mama meggyógyul.

Bár csak így lenne! És egyszer meg kell mondani az igazságot.

Katonák várakoznak a megyeszékhely egyik forgalmas utcájának üzlete előtt. Szembe jön velük egy fekete ruhás fiatalasszony. Babakocsijában pici gyerek, mellette három év körüli srác. „Apa, apa!” – hangos kiáltással szalad a kiskatonához az aprócska fiú. Mint régen... Édesanyjában feltépődnek a sebek. Igen, az apu katona volt, amikor meghalt. Nem is rég. Elrántja kisfiát a katonától, magához öleli csemetéjét. Messziről hallani elcsukló hangját: „Hogyan magyarázzam meg neked...” A könnyek egyre szaporábban hullanak a gyászoló fiatalasszony szeméből. A film náluk is elszakadt.

Kapfinger András
képriportja

Borzák Tibor
írásai

Ági óvodás. Meghalt az apja. Sok szép emléket őriz a kislány. Együtt szaladgáltak, együtt kirándultak a közeli dombokhoz. A téli élmények... A szánkózás, a hógolyózás. Egyszer csak nincs tovább. Elszakadt a film. Ágiékhoz költözik a nagymama. Mindig kérdezősködik a kislány: „Apu mikor jön már haza?” Majd, majd – hangzik a válasz, elodázva a hazatérés időpontját. „Messzi van, kórházban, majd meggyógyul és elmegyünk érte.” Hazugság. Soha nem gyógyul meg és soha nem mennek el érte. Meghalt.

Ági egyik reggel öltözik. A legszébb ruháját veszi elő kis szekrényéből. Hová, hová Ágika? – érdeklődik a nagyi. „Most pedig együtt megyünk el apuért...” – feleli elcsukló hangon.

Mi történt ezután? Ismét filmszakadás. Megint csak a kerek szemű, szőke kislány háromévesi életének filmje sérült meg. Az már össze nem ragasztható.

Vajon merre?

Kapfinger Andás felvétele

Hétköznapi meditáció – az áremelkedések ürügyén

Öt szál cigaretta

A minap – próbaképpen – majd' a frászt hoztam trafiksomra. Mert tudja rólam, hogy csak újságfélét veszek nála, cigarettát soha.

– Jolika – mondom –, kérek öt szál cigarettát. Előrehajlik az ablakig. Hogyan mondta? Öt szál cigarettát. Na, ne! Na ne mondja. Maga? Igen, én kérek. Hát ilyen vevőm nem volt húsz éve. Még hogy öt szál cigarettát. Hirtelen ki sem tudom számolni. Meg mi-be csomagoljam. Mondom, hogy régi újságot hasítsa kártya nagyságú darabokra, azokba tegye az öt szál cigarettát, ilyent is még olyant is. Hátha lesz majd rá vevő. Gondolja, hogy lesz rá vevő? Tudom. Nem sokat, de a sakkban négy lépésre, néha ötre is előre-gondolok. Miért ne látnék előre öt hónapra.

Azán itt van ez az étolajügy. Nincsen. Azaz már van. Piszok drága. Kérdem régi kereskedő ismerősömet, volt-e már forgalomban félliteres repceolaj, napraforgóolaj. Soha. Aztán nem lehetne kisebb palackokba csomagolni azt az olajat? Biztosan lehetne. Lesz majd erre is példa. Például biztos vagyok abban, hogy a féldecis – betiltott – snapszosüvegeket ismét előveszik. Egy feles mégiscsak tizenhét forint, kétdecis üveggel hatvan. A szeszipar, bár az élelmiszeripar része, minden bizonnyal előbb észbe kap, mint az étolajipar.

Van arra is példa, hogy az ember a fejéhez kap és kérdi magától: kik ülnek bizonyos posztokon? Ok nem élnek? Nem vásárolnak? Nem utaznak? Itt voltak az ünnepek. Szinte kalasztrófával felért egy család látogatása. Két felnőtt, gyerekek. A nyugdíj nem marad a mai szinten. A nyugdíjasok már tudják, meg a tanulók is, hogy változás lesz. De az örökös díjtétel-

emeléssel egyre távolabb kerülnek tőlünk testvérek, sógorok, komák, ipamék, napamék. Az ország távolodik kis-apró-szörnyű intézkedésekkel. S egyre szegényebbek leszünk. Egyre szegényebbek. Próbálkozunk helyrehozni régi hibákat, azokét, akik ma is miniszteri székekben pózolnak, hogy legyen a faluban ismét iskola, tanító, orvos, kántor és pap. És legyen boldog élet?

550?

Természetesen a nyugdíj-kiegészítésről lesz szó az alábbiakban. Röpké számítás is tehetünk, mire futja az 550-ből?

A víz- és csatornadíjat 30 százalékkal emelik. Ez elvisz 200 forintot.

A gyógyszer drágulása plusz havi 42 forint.

Ha kiflire éhezünk, egy hónapban csak harmincat vegyünk, ez is harminc forint. Kell hozzá legalább két csomag vaj, ez is harminc forint. Egyen a nyugdíjas egy hónapban kétszer tejfőlés ételt, plusz húszas. Amennyiben tejet is inni akar, csak havi tíz litert számoljunk, ez is majd' egy százas. A hússokról is: visszatérünk oda, amikor, gyerekkorunkban, a háború idején hetenként csak egyszer mentünk a mézsárszékbe, akkor is fél kiló olcsó hússért küldték el a mamát, mivel ő tudott legjobban vásárolni. Tehát egyen meg a nyugdíjas egy hónapban 3 kilónyi húst, ez is kétszáz forint. Vegyen öt reggelire tíz-tíz deka felvágottat, húszas plusz pénzt jelent ez, a korábbi vásárlási összeghez viszonyítva.

Kézbesítik majd az 550-et, a hater forinton aluliaknak. Kézbesítik majd a kétszázát, a húszezer forinton felülieknek is.

Most tehát a teljesség igénye nélkül látjuk, hogy egy középszerűen élő 550-es havi költségét mennyiben fede-

Cicero az idősorról...

„...az öregség leghatalmasabb védőfegyvere a tudományokkal való foglalkozás és az erénynek gyakorlása, ezek ugyanis, ha minden időben foglalkoztunk velük, miután sokáig és sokat élünk, bámulatos gyümölcsöket teremnek... soha cserben nem hagynak, még késő vénységünkben sem...”

„...nemcsak testünket kell istápolnunk, hanem elménket és lelkünket még sokkal inkább. Mert az ész fénye is, mint a lámpás, ha olajat belé nem csepegtetünk, kialszik öregkorban.”

„...az öregség koronája a tekintély.”

„...amint nem minden bor, nem minden természet ecetesedik meg az időnságtól.”

„Az élvezethajhászás minden életkorban visszataszító, ám legundorítóbb vénység idején.”

zi az emelés! Mennyiben kompenzál a húszezreseknél és a hatezer alattiaknál.

Pedig, úgy gondolom, hogy egyik gyomor is kéri a reggelit, ebédet, a másik is. Olcsóbb a hatezeres gyomor?

Igaz viszont, a kormányzat csak azt ígerte, hogy ezekkel az emelésekkel csak részben kompenzál. Valóban csak igen kicsi részben.

BOX(KSZ)

Nem tudom, hány négyzetméter alapterülete van a ringnek, amelyben két ember püföli egymást. Valamikor engemet is ütöttek, de gyakorta mondták azt, hogy brek, ami körülbelül annyit jelent, hogy szét. Azaz a két összeakaszkodott embert a bíró választotta szét. Majd mondta azt, hogy boks, lehet, hogy x-szel kellett mondan, nem tudom. Itt azonban ismét ringbe küldök egy párt – a kereskedelem és a cipőkrém készítőit.

Ugyanis nicsen cipőüszítító krém, azaz boks. Van ugyan tubusos. Salamandemek hívják, de harminc forintot kóstál. Volt valamikor cipőkrém bádog dobozban, amely kiürülvén kitűnő telefonosjátékra volt alkalmas – gyerekkorunkban.

Most játszunk a cipőkrémmel. Nincsen a boltokban. Gondolom én persze, hogy mi az oka a hiánynak: a boksosdobozon az volt írva, hogy Csillag cipőkrém. Csillag hullások idején tarthat még a cipőüszítító ipar, nincsen új doboza.

Azért kell a gyárat, a kereskedőt a ringbe állítani, hogy addig üssék cipőkrém-ügyben egymást, amíg mi, a fogyasztók azt nem mondjuk, hogy BREK... Várhatják, mikor mondjuk!

Pálkovács Jenő

Házmesterek és házfelügyelők

Jól emlékszem arra az időre, bár nagyon régen volt, amikor tiszta volt a város. Igaz, hogy annak idején még közel sem volt annyi műanyag tasak egyes árúknak, mint napjainkban, amikor még „stanecli”-be csomagolták a vásárolt portékát. Pedig még szemégyűjtő sem volt annyi, mint most. De egyes üzletekben elvélve akadt pénztárgép is, hanem egy kis cédulára írták fel a vásárolt áru árát. Igaz, hogy azt nem dobálták el sem a pénztártól való távozás után, sem a bevásárlókosár kiborításával, sem az utcán. Az is igaz, hogy közel sem szívták annyian a cigarettát s a csikket sem dobálták el az utcán, vagy annak idején – buszjárat nagyon kevés volt – a csilingelő villamosmegállóknál. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy még harmada sem volt ennyi a lakosság száma. De akik annak idején a lakásokban laktak, azoknak bántotta volna „szemét a szemét”.

Az idősebbek ismerik, hogy az összkomfortos, de a komfortos vagy komfort nélküli lakások és üzletek előtti járdát naponta vagy a tulajdonos, vagy az üzlet bérlője – többször is – lesöpörte és tisztán tartotta. A bérházaknak voltak házmestereik, akik valóban mestereik voltak kötelezettségeiknek. Most ugyan nincsenek házmesterek, hanem vannak úgynevezett házfelügyelők, kiknek egy része nem végez olyan lelkiismeretes munkát, mint annak idején a házmesterek, vagy a „vicék”, a segédházmesterek. Van ugyan a házfelügyelőknak munkarendjük, munkaköri leírásuk, csak éppen az nincs, aki munkájukat rendszeresen ellenőrizzé s ha szükséges, felelősségre vonást alkalmazzon. Legfeljebb felügyelnek, mint a házfelügyelők. Olyan a munkájuk, mint a közterület-felügyelőknak. Még sokszor lehet látni őket párosával sétálni, de azt még soha nem tapasztaltam, hogy cukorkaszacskót, cigarettacsikket, gyufaszálat eldobót – pedig vannak bőven – figyelmeztették volna, nehezen from le, meg is bírságotlák volna. A bírságolásnak nem vagyok híve, de annál inkább a jó szándékú figyelmeztetésnek.

Valahogy azt szeretném, ha az állami, szövetkezeti vagy magánlakásoknál is – régi házmesterekhez hasonlóan – végeznék az arra illetékesek az utcák, járdák takarítását s a szó legszorosabb értelmében mindenkinek bántaná „szemét a szemét”, mely nem csökken, hanem szinte naponta szaporodik.

Kérdezem, vajon meddig?

Kiss József

Soványodó programok?

Izgalmas programot, szép tervet ígér a szekszárdi kaptár a nyugdíjasklub mai és leendő tagjainak. Az ismeretterjesztés, tanácsadás, filmvetítés mellett utazást Szlovákiába, Törökországba, Jugoszláviába... A tervkészítés és műsorfüzet megjelenése óta kevés idő telt el, ám történt egy és más. Példának okáért nemcsak a közlekedési díjakat emelték...

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Eco-mix. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben. 10.05-10.10: Világújság. 11.05: Népdalkörök és citerazenekarok. 11.32: Hogyan borotváltak meg engem. 12.30: Ki nyer ma? 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Beszélni nehéz. 14.15: Ötödik emelet 557. 14.28: Dzsesszmelódia. 15.00: Zengjen a muzsika! 15.30: Fúvószenekari hangverseny a 6-os stúdióban. 16.15: A hangszer és mestere. 16.25: Kenguru. 17.00: Védtelenül? – A pedagógusok védelmében. 17.30: Beszélgetésünk zenéről. 17.50: Vers-MK. 17.55: Ipargazdák. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: A dunaszerdahelyi Varsányi együttes erdélyi magyar és román táncmuzsikát játszik. 19.50: Gong. 20.00: Külpolitika. 20.30: Három Philip Emanuel Bach-fantázia. 20.50: Szervánszky Endre: Névnap a cserénynél – pásztortelenet. 21.05: „A haza bennünk él...” 22.30: A belpolitikai rovat műsora. 22.40: Vallások világhíradója. 23.10: Operaest – Giorgio Lamberti felvételeiből.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Szórakoztató antikvárium – Krimikézdvelőknek. 10.00: Útikalauz üdülőknél. 10.05: Hajszálgyökerek – „Egy bomlott korszak bomlasztója és hőse”: Justh Gyula. 10.20: Slágerről slágerre. 11.05: Családi tűzkör. 11.35: Rólunk van szó! 11.40: Árkot ugrott a szűnyög. 12.10: Nótamuzsika. 13.05: A tegnap slágereiből. 14.00: Hozott anyagból avagy így rádióznunk mi... 15.05: Pop-Labor. 16.00: Tartóshullám. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajóban. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Közkívánatra! 22.04: Rádiószínház: Vagy állam élére, vagy holló gyomrába. 23.20: Az élő népdal. 23.30-0.14: Képzőművészeti stúdióink új felvételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Zenekari muzsika. 10.20: Éneklő ifjúság. 10.32: A magyar nyelv százada. 10.40: A máglya. 11.01: Haydn: Orlando lovag. 12.05: Az operaközvetítés folytatása. 12.51: Ford: Fúvószenekari portré. 13.00: Rádiószínház: Istenek viadala. 14.00: Új lemezeinkből. 14.34: Zenei Tükör. 15.03: A Beaux Arts trió játszik. 16.05: I. Északi Kamarakórus Fesztivál. 17.00: A Szombathelyi Szimfonikus Zenekar hangversenye. 18.19: Magyar daloskert. 18.30: V materinskom jazyku. 19.05: Törd a fejed! 19.20: Bioszféra expedíció. 19.35: Nagy mesterek kamarazenéjéből. 21.00: Vokális zene David Willcocks vezényletével. 22.12: Hangszerszólók. 22.45: Zenei panoráma. 23.27: A Rádiószínház bemutatója: Csőbomba.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezddik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli hangverseny. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádióegyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvismertető. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvismertető. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képzőművészet. 8.30: A technika 7 csodája. 9.00: Lorient. NSZK szórakoztató film. 9.20: Nemeskürty István: Széchenyi napjai. 10.05: Hármaskötet. 10.50: Stúdió '90. 11.35: Képzőművészet. 16.20: Képzőművészet. 16.30: Déli videóújság. 16.40: Správy – Hírek szlovák nyelven. 16.45: Európai kisebbségek. 17.15: Legyen a vendégem! 17.50: Arcok és városok. 18.30: Tájak, városok, emberek. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Magányos nők. Francia film.

21.45: Reklám. 21.50: Új Világ – Külpolitikai képes krónika. 22.35: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Mozaik. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 19.00: Statárium. 20.38: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Rázós futam. Új-zélandi film. Kb. 23.40: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Metzger család története. 9.30: Francia nyelvlecke. 10.00: Iskolatév. 10.30: Mogambo – Amerikai film. 21.20: Új mitológia – Damoklész kardja. 12.25: Külpolitikai magazin. 13.15: Hírek. 13.25: Külpolitikai magazin. 13.15: Hírek. 13.25: Mi. 13.55: A hetedik kontinens ékszerei – A mágikus ötös. 14.20: Batman – Batman kontra Robin Hood. 14.45: Ház az Eaton Place-en. 15.35: Heathcliff és Riffraff. 16.00: A kopogató szellem. 16.35: Mini műterem. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Gyermek a harmadik világban. 17.35: Mini klub. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: A szépség és a szőnyeg – Osymandias. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: A Guldenburgok öröksége – Apa akarata ellenére. 21.00: Oldallapillanatok. 21.10: Hotel Paradics. 22.40: Brink munkája – Amerikai bűnügyi vígjáték. 0.20: Hírek.

2. műsor: 16.55: Művészlexikon. 17.00: Építési, lakni, élni. 17.30: Tájak és emberek. 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Az atom bővítésében. Olasz tv-film. 21.45: Újdonságok a moziban. 22.00: Híradó 2. 22.25: 1-2-X. 22.30: Teleszkóp – Radzsiv Gandhi. 23.15: A 30-as évek világa. 0.05: Hírek.

RTL PLUS: 6.30: Halló, Európa, jó reggelt, Németország! 9.30: Tenisz. 13.00: Telebutik. 13.20: California klán. 14.15: Tenisz. 15.45: Nettó. 16.00: Gazdag és szép. Amerikai sorozat. 16.30: Egy végzetes év. Amerikai sorozat. 17.10: Forró nyereget. 17.45: Játssz velünk! 18.00: New York véngyala. Amerikai krimisorozat. 19.15: Rósejbn. Krimisorozat. 20.15: Menetjegy a zürvarbarba. Francia filmkomédia. 21.50: Tenisz. 22.30: A hét. 23.35: Alfred Hitchcock bemutatja. Amerikai krimisorozat. 24.00: Tenisz.

SUPER CHANNEL: 7.00: Pirkadat. 8.00: Egyveleg. 15.00: Forró drót. 17.00: Az égen. 18.30: Kék éj. 19.30: Időlánc. 20.00: Kalandozó riporter. 20.30: Tv-tükör. 21.00: Honismeret. 21.30: Nemzetközi pénzügyek. 22.00: Hírvilág. 22.10: Kalandozó riporter. 22.40: A tudomány távlatai. 23.10: Tv-tükör. 23.40: Honismeret. 0.10: Hírvilág. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időlánc. 1.50: Egyveleg.

TV5: 18.20: Mese kicsiknek. 18.35: Gyermekműsor. 19.00: Lökharítók. 19.30: Hírek. 19.40: Csillag papír. 20.00: Nyilvánosság előtt. 21.30: Cornelius Krighoft, a festő. 22.00: Híradó. 22.30: Micsoda este. 24.00: Ex libris.

SAT1: 6.00: J6 reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Szomszédok. 9.05: Közkórház. 9.50: Teletipp. 10.05: Teleüzet. 10.30: Majomharapások. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Telebörze. 14.05: Niklaas, egy kisfiú Flandriából. 14.30: Teletipp. 14.40: Közkórház. 15.30: Boldog napok. 16.05: Örült Vadnyugat. Amerikai westernkomédia. 17.10: Szomszédok. 17.50: Enterprise úrhajó. Amerikai sci-fi-sorozat. 19.05: Szerencsekerék. 20.00: Mike Hammer. Amerikai krimisorozat. 21.00: Senki nem öl olyan rosszul, mint én. Amerikai filmkomédia. 23.00: Szemről szemben. 0.50: Előrejelzés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Naptár. 8.30: Hosszúharisnyás Pipi. 9.00: Iskolatelevízió. 11.30: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Iskolatelevízió. 13.40: Elmulasztották! – Nézzéki! 15.30: Műsorismertetés. 15.35: Hírek. 15.45: Éjszakai műsor. 17.00: Híradó 1. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Hosszúharisnyás Pipi. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Útleírás. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Híradó 2. 19.53: A mai sport. 20.00: TELEKINO – játékfilm. 22.35: Híradó 3. 22.55: Angol nyelvű hírek. 23.00: Éjszakai műsor. 01.00: Hírek. 01.05: A csütörtöki műsor ismertetése.

2. műsor: 17.55: Műsorismertetés. 18.00: Hírek. 18.05: Naptár. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Regionális krónika. 19.30: Híradó. 20.00: Zenei est. 21.30: TV-MIX. 21.40: Tudományos fórum. 23.15: A csütörtöki műsor ismertetése.

Az RTL Plus, a Super Channel, a Sat1 és a TV5 műsorát részletesen közli a Telehold.

Igazságot névre, beosztásra való tekintet nélkül

Mindig a legkisebb kapja...

...a legnagyobb pofont...

Nógrád erős bástya, dacol a reform szelével. Nem ingatja meg erőfelé a helyi hatalmasságok pozícióját semmi... Edzett elvtársak vannak ma is pozícióban. Szépen szabotálják azokat a terveket és utasításokat, amelyek – a helyzetet javítandó – országos szinten születnek. Így aztán előfordul, hogy bizonyos cselekedetekért a vétkeseknek a haja szála sem görbül meg. Így volt ez nem oly rég, amikor kiderült; néhány vezető – a Nógrád Megyei Tanács – kihasználva a laza ellenőrzést, állami kocsival utazott, és saját gépkocsiját számoltak el. A közérdekű bejelentés nyomán megindult nyomozást azonban ügyesen leállították(!)... Átadták az ügyet a megyei tanácsnak(!), képletesen szólva a gyanúsítottak; fejezve be ő a nyomozást! Nem is derült ki több, mint amit a gazdasági rendszert kiszimatolt. Az okirathamisítás gyanúja is csak véletlenek egybeesése – állapította meg a belső vizsgálat. Két személyt – egy osztályvezetőt és helyettesét – azért figyelmeztetésben részesítettek. Rend a lelke mindennek! Ezzel az ügy le is lett zárva – felejtjük el... Salgótarjánban mostanság sok mindenről szeretnének megfélemedezni – egyesek!

„Mondj egy olyan várost, ahol a tanácsosok nem lehetnek hibát találni, visszaélésekre bukkanni?” – kérdezte tőlem nemrég az egyik tanácsvezető. Mi tagadás, fogós kérdés. Mondhatni, ő csak tudja... Hisz nyilván vannak tapasztalatai. Nem is kell messzire menni, itt a megyeháza és a városháza. Ez utóbbi bukdácsol a leglátványosabban. Előbb egy elnökhelyettes, Györffy Dezső kényszerült búcsúzni idő előtt, majd dr. Sándor Gyula vb-titkár túlzott mohóságára figyeltek fel. Ám ezt az esetet már nem lehetett egy személy nyakába varni. Pedig történetképeket... Mivel néhány magasabb hivatali szék is megingott az első ijedségek. Úgyes huszárvágással nyugdíjba segítettek a fegyelmivel elbocsátott szakigazgatási vezetőt –, de a lavinát már nem sikerült megakadályozni. Belebukott a Sándor-ügybe dr. Farkas Miklós, a szervezési és jogi sz-

tály vezetője és Pintér Jánosné, a fenntartó és ellátó szervezet vezetője. Az utóbbit elbocsátás fegyelmi büntetéssel „jutalmazták”, míg dr. Farkas Miklóst (a vb hosszas vita után 5-5-ös eredménnyel – elnöki szavazattal) át-helyezés fegyelmi büntetéssel sújtotta. Úgy hírlett C. Becker Judit tanácselnök nem érintett a Sándor-ügyben, hisz ezt megerősítőden kért maga ellen vizsgálatot. Ami azóta lezárult...

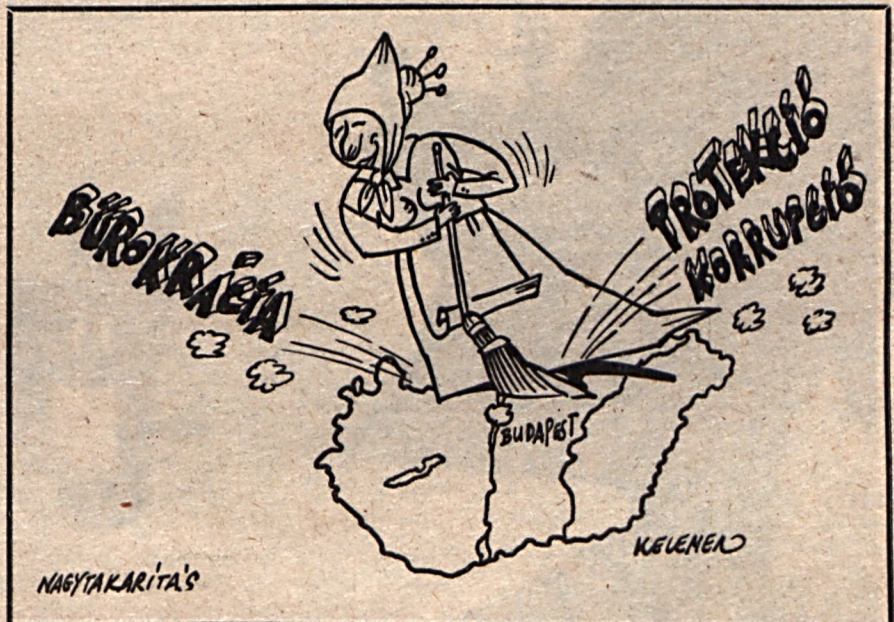
Épp ezért etikusabb lett volna, ha nem nyilvánít véleményt. Nem így tett. Lelke rajta.

Mindenesetre furcsa, hogy egy első számú vezető nem veszi észre, mit művelnek körülötte lévő kollégái?... Szinte észrevétlenül szerezte be a vb-titkár Bécsből a városi tanács technikai berendezéseit – közel egymillió forint értékben. Persze valamit csak sejtethetett a polgármester asszony is, mivel egy alkalommal – nyilvánosság előtt megjegyezte: „a tanács nem azt vásárolta meg Sándor Gyulától, amit behozott Nyugatról, hanem azt hozta be, amire a városháza beüzemelésénél szükség volt”.

A lebukott „kis halak” egyike, Pintér Jánosné is rájött már arra, hogy benne hagyták a slamasztikában. Így kezdi kijátszani aduit. Nyilatkozatában nemrég a következőket mondta: „A vb-titkár elvárta, hogy Kun István néval együtt folyamatosan bonyolítsuk le az általa Bécsből hozott áruk számlázását. Ugyancsak elvárás volt, hogy az elnöki kereten túl a fenntartási pénzből fizessük ki a reprezentációt. Dr. Farkas Miklós közvetlen utasítására nekünk kellett kifizetni a tanácsvezető Finnországra utazásakor a magyaros italok árát és elszámolni az NSZK-vendégek költségeit. De nekünk kellett biztosítani dr. Sándor Gyula és dr. Farkas Miklós NSZK-ba utazásához a 20 ezer forint készpénzt is.

(folytatjuk)

Gáspár István Gábor

Martii Voipio Nagyfán

Börtön vagy gyógyintézet

– Itt vagyok Pesten. Szeretnék meglátogatni, barátom. Ráérsz? Ez volt a reggeli telefonja. Egy óra múlva már szemtől szemben teáztunk az Alkoholológiai Intézetben ezzel a micisapkás mindenre kíváncsi, fiatalos tekintetű, s hogy el ne felejtsem, magyarul remekül beszélő finn tudóssal.

– Márton – magyarországi evangélikus lelkészársági baráti körben általában csak így szólítják – a Finn Józansági Szövetség főtitkára volt húsz éven át. Nyugdíjba menetelég tagja volt az ICAA nevű nemzetközi alkoholológiai tudományos társaság elnökségének. Aki ebben a témában valamennyire is jártas, annak sokat mond, hogy a modern alkoholológiai szaktekintélyek legjelentősebbjeivel, Maroz Kellarrel és a magyar származású Jellinekkel is együtt dolgozott annak idején.

– Márton! Heves viták lángoltak föl a sajtóban Nagyfáról – nyomtam a kezébe a Magyar Nemzet két cikkének fénymásolatát. Néhány percre csönd ereszkedett közénk. Voipio belemerült Kertész Péter izgalmas tudósításaiba, amelyekben arról a lehetetlen helyzetről adott hírt, amit szakmai körökben kezdettől fogva vitattunk: ha egyszer az alkoholizmus betegsége, miért az igazságügy és a büntetés-végrehajtás keretében működik a legnagyobb hazai alkoholelvonó gyógyintézmény?

– Csak szerdán indul vissza a repülőgépem – hümmögte. – Holnap még ráérek. Ha akarod szívesen ellátogatok a Munkaterápiás Alkoholelvonó Intézetbe.

Távhívás, telefonon egyeztettem az időpontot dr. Raska Lászlóval, a nagy-

fai igazgató főorvossal. Kocsival mennek majd a finn szakember elé a szegedi pályaudvarra.

A biztonság okáért később újra felhív Nagyfá.

– Megkaptam a látogatáshoz a BV beleegyezését. Nagy tisztelettel várjuk Voipio urat.

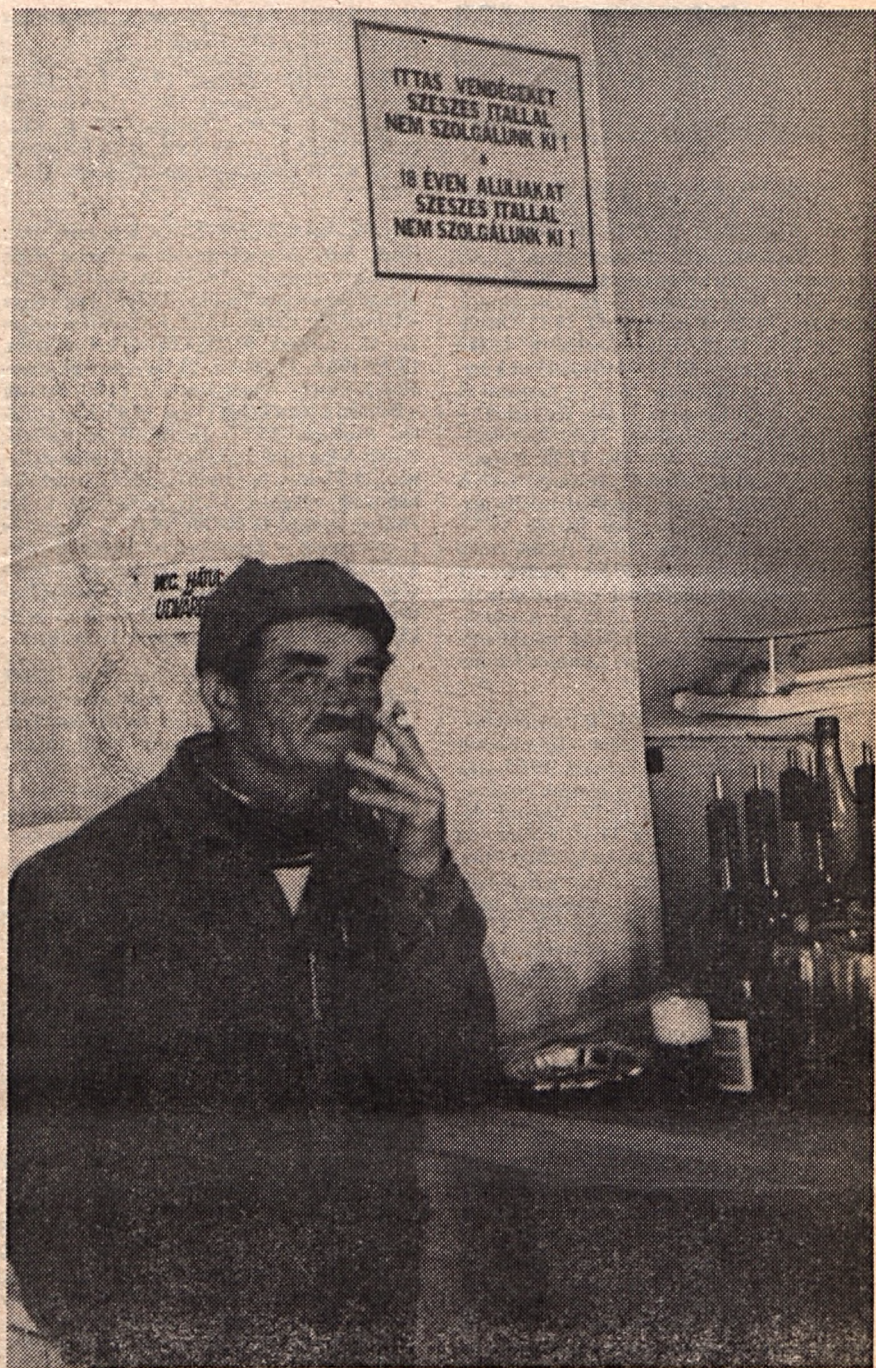
Másnap este azután Vető Béla evangélikus lelkész lakásán találkozom a Nagyfáról nemrég érkezett Mártonnal. Kicsit megfázott a visszaúton, de ugyanolyan hamiskásan néz rám, mint előző reggel. Sőt, van a tekintetében valami göbös, különösen amikor a vonatjegyét meglengeti előttem.

– Persze – kapok észbe. – Mindjárt visszafizetem az árát – mondom, hiszen a Józán Élet Szövetség nevében, mielőtt útnak indult, vállaltam a költségeit.

– Nézd csak meg jobban! Nulla forintos a jegy! – hunyorít rám ősz szemöldökét meglibbentve. – Én hetvenöt éves vagyok, s lám magyarnak néznek... Ti nem is tudjátok értékelni – csóválja a fejét. Van egy sereg jó intézkedés is ebben a magyar szocializmusban...

– Na és ott? Ott mit találtál? Kivel beszéltél? Hogy fogadtak Márton? – térek a tárgyra.

– Nagy feszültséget érzek. A betegek indulatosak. Nehezen viselik el a börtönfegyelmet, a zártságot. Amint a telepen kívülről kerülnek már csak azért is isznak. De ettől függetlenül minden ember tudja micsoda izgalom, amikor valaki hosszú idő után hazalátogat, és az egész utazás alatt azt latolgatja, vajon várja-e valaki is odahaza. Ráadásul az alkoholizmus krónikus betegség, aminek éppen a szeszivás a vezető tünete. Ezt alaposan meg kellene

beszélni a „nem szárazon” visszatérőkkel, ahelyett hogy büntetnék őket...

– Egyáltalán ahhoz, hogy az oda-kerülőkhöz fel lehessen kelteni a gyógyulás következetes szándékát, több szeretet kellene és sok-sok volt alkoholista mint gyógyító munkatárs. Világszerte ők a legeredményesebb terapeutaik. Nagyfán miért nem dolgozik, segít a betegeknek ilyen ember?

– Egy büntetés-végrehajtási intézetben ez nem megy.

– Hát igen, itt a legnagyobb baj, amin sürgősen változtatni kell: *El kell dönteni: Nagyfá vagy börtön, vagy gyógyintézet.* A kényszer legfeljebb ellenkezést támaszt, márpedig ha az alkoholista nem akar meggyógyulni... Parancsszóra nem lehet... Aztán azon is érdemes gondolkodni, hogy sehol sem elég emberségesek a mamutintézetek, kisebb csoportokra kellene tagolni ezt a több száz beteget. Módszerváltás, az kell, de nagy hiba lenne most az indulatokra hallgatni és mondjuk szélnék eresztetni, sorsára bízni ezt a sok, nagy bajban lévő embert, akikről többnyire ma még csak félnek az otthoniak...

– És semmi jót nem tapasztaltál, Márton?

– Dehogynem, éppen az a legszomorúbb, hogy hiába sikerül bevonniuk

minden negyedik beteget akár a klubba, akár a csoportterápiába, a többség ellenkezése ezt is nehezíti. A személyzetnek az újságcikkek is kedvét szedik: úgy érzik, hogy még hátba is támadják őket.

– *Mondd, Finnországban nincs kötelezés? Az alkoholbeteg szabadon dönt, hogy gyógyíttatja-e magát, vagy sem?*

– Hát ez azért nem egészen így van. A Jarvenpaaba, ebbe a hagyományos alkoholológiai gyógyintézetbe például nemcsak jószántából juthat be az alkoholista. Néhány hétre, akár többször is beutalhatja az értetlenkedő, kezelése elől elzárkózó alkoholbeteget egy orvosból, jogászból és szociális munkatársból álló egészségügyi bizottság, de hangsúlyozom, ehhez a módszerhez csak végszükségben folyamodunk, s akkor sincs szó évekre tartó „bezárásról”, csak az akut krízis elhárításáról.

A gyógyító személyzet éppen arra törekszik ezalatt, hogy az életvitel átalakításának belső igényét felkeltse.

Mert ennél a betegségnél – ez a legfontosabb.

Fekete János

fotó: Kapfinger András

Nem lesz kibúvó

Vizsgálat megtagadásaért: két év

Tony Ward, a Nemzetközi Atlétikai Szövetség (IAAF) szóvivője hétfőn bejelentette, hogy a szervezet kétféle eltúllással sújtotta John Paintert. A 31 éves angol súlylökő és díszkosztvető ugyan még hazájában sem tartozik a legjobbak közé, esete mégis említésre méltó. Eltiltását ugyanis a doppingvizsgálat megtagadása miatt érdemelte ki, s nem azért, mert az ellenőrzésen megbukott volna.

Ezzel kapcsolatban Tony Ward kijelentette, hogy az IAAF módosítani fogja az erre vonatkozó szabályait. Részben Painter esete miatt, részben azért, hogy a jövőben elejét vegyék a doppingellenőrzés szándékos, tudatos megtagadásának. Az eddigi előírások ugyanis enyhébben büntették a kontrollról való távolmaradást, mint a pozitív doppingpróbát. A tervezet szerint, ha egy sportoló az első felszólítást követően pár napon belül nem áll a doppingvizsgálatot végzők rendelkezésére, örökös eltiltást kap. Két év után kérheti a büntetése felülvizsgálatát.

Az az érzésem, hogy az atlétika világában még nem veszik igazán komolyan a doppingellenes harcot. A Ben Johnson-ügy nem rázta meg igazán a sportágat kokszügyben. Igen, gyanakszom, nem kápráztatnak el a tavalyi év világcsúcsai. Mivel a sportág nagy üzlet lett, az attrakció, a show miatt sokak érdeke, hogy félvállról vegyék a doppingellenes harcot, kibúvókat keressenek. Nem véleltem, hogy az atlétikai elit egyes képviselői megkérdőjelezzék a doppingellenes küzdelem élharcosának számító kölni professzor, Donike új módszerét, a szteroidprofilt, ami hosszú időre visszamenőleg képes kimutatni az anabolikák szedését.

Apropó! Tavasszal újjára bocsátják a mozgó doppinglaboratóriumot. S ezt ki tudja, hová megy, kít hogyan talál meg?

Ha egyáltalán a versenyek miatti körforgásban megtalálja azt, azokat, akiket keres?...

- bégyé -

„Díszelnök” nem akart lenni

Vitray nem lesz úszóelnök

Osváth Sámuel, aki – nehéz meghatározni, milyen minőségben – jelenleg a Magyar Úszó Szövetség ügyeit intézi, kedden reggel – szavai szerint – rossz hírt közölt.

Hétfőn este levelet kaptunk Vitray Tamástól, akit a december 14-én és a három nappal később megalakult szövetség is elnökének kért fel – mondta Osváth Sámuel. – Ebben közli, hogy visszalép a tisztségtől, s kéri, hogy értsük meg indokait. Ezek közül a legfontosabb, hogy a televízió elnöki testületének tagjává választották, s így végképp nem marad szabadideje, hogy az úszósporttal foglalkozzon. Lemondását természetesen nagyon fájjalom, s a gondokat csak növeli, hogy vasárnap lesz az újabb közgyűlésünk.

Vitray Tamás levele a következőképpen szól:

„Kedves Barátaim!
Hosszas töprengés és fontolgatás után, tisztességgem azt parancsolja, hogy az egyesüléssel megalakuló, új, önálló Magyar Úszó Szövetség elnöki tisztségére tett ajánlatukat ezennel elhárítsam.

Mielőtt visszalépésemről ítélnének, kérem, hallgassák meg indokaimat:

Tény, hogy a tavalyi késő őszi levélben tett felkérésre, melyet a sportág kiemelkedő képviselői (Széchy, Darnyi, Egerszegi, Kiss László és mások) írtak alá, igent mondtam. Az is tény, hogy az 1989. december 17-iki, többszörös botránytól megzavart közgyűlésen, a két frakció egyike, a MUMSZ távollétemben elnökké választott, sőt, január elején a másik frakció, a MUSZ is hasonlóképpen járt el (ugyancsak távollétemben).

Ezek után zajlott le a két frakció hat és félórás egyeztető tárgyalása, melyet magam vezettem le, lévén,

hogy sem egyik, sem másik fél megítélő bizalma nem lehetett biztosított számomra, és csakis egy egységes, alapszabályában egyetértő szövetségi vezetési élén vállalhattam volna megbízást.

Talán nem szerénytelenség kijelentem (esetleg a jelenvoltak is alátámaszthatják), hogy csekély részem nekem is volt abban, hogy a jelekből ítélve az akadályok elhárultak, és január 21-ikén baj nélkül alakulhat meg leg-sikeresebb olimpiai sportágunk szövetsége.

Miért hát, hogy most mégis visszalépek?

Harminckét éve dolgozom egy munkahelyen, és ez a munkahely, a Magyar Televízió, köztudottan mély válságban van. Ebben a helyzetben és az úszószövetségek egyeztető tárgyalásával egyidőben bíztak meg az intézmény elnökségi tagsággal. Szinte azonnal kiderült, hogy ezen belüli részfeladatom eddigi elfoglaltságomat többszöröseire emeli. Így tehát jó lelkiismerettel sehogy sem tudom egy új, független és önálló jogi személyiséggé alakított sportszövetség elnöki tisztségét ellátni.

Ha ez a megbízatás valaha is – úgy mond – „tiszteletbeli” és csupán formális volt, ma már biztosan nem az!

Kérem Önöket, mérlegeljék és méltányolják elhatározásomat, értsék meg, hogy mindent, amit elértem, a televíziózásnak köszönhetek és most minden erőmmel ott kell, ha tudok, segítenem.

Hadd reméljem, hogy parányi érdemet szereztem az egyeztetés nem könnyű folyamatában és így elfogadnak továbbra is a sportág őszinte hívének! Sikeres közgyűlést kíván: Vitray Tamás”.

Vissza- és előtekintő

Pléhtányérből tortát enni nem lehet

A 80-as években itthon már mindent megnyert és évek óta nemzetközi kupákon szereplő debreceni női kézilabdacsapat mostanában nehéz napjait éli. Sikeres edzője Komáromi Ákos dühös és joggal bírálja a kézilabdászövetséget, amiért az őszi-tavaszi bajnoki rendszerre való áttéréssel sem használta a sportágnak. Komáromi – és másokat is – bosszantja, hogy a számunkra dicstelen „B” világbajnokság miatt október közepén abba kellett hagyni a bajnokságot. A gyengébb NB I-es csapatok tagjai fél évig várnak a folytatásra, s bőven van idejük téli álomra is szenderülni, majd komótosan hozzálátni az alapozáshoz.

A jobb csapatok – Építők, Budapesti Spartacus, DVSC stb. – tagjainak fele viszont másfél hónapig a válogatottal készült, majd a világbajnokságról lelkiileg és testileg is meggyötörve tért haza, egyhetes pihenőt kapva karácsonyra ajándéknak. A klubokban maradtak pedig edzőjükkel külön gyakoroltak, hiszen a legjobbakra januárban nemzetközi feladatok várnak.

Így aztán az edzőknek kétféleképpen készülő és pszichikálisan sem egységes fél-fél csapatokat kellett röpké két hét alatt homogénné gyúrniuk – vajmi kevés sikerrel. Igazolásként íme a szerény eredmények: Radnicski Belgrád (jugoszláv)–DVSC 29–21, Építők SC–AZS Wrocław (lengyel) 17–17.

Komáromi szkeptikus, mert ilyenkor alig talál edzőpartnereket, szerinte a budapestiek változatlanul lekezelik a vidékieket és nem hajlandók egy esetleges meccs után visszavágóra meghívni őket. Maradnak tehát a határszéli külföldi csapatok „bemelegítésnek.”

Komáromi lelke mélyén nem boldog és nosztalgizál, hiszen 9 évet töltött el a debreceni klubnál, s ezalatt bajnokságot nyertek, érmeket és kupákat gyűjtöttek, az IHF-Kupában döntősök, a BEK-ben elődöntősök lettek és a KEK-ből sem hiányoztak. A vezetők a minap mégis felvetették neki, hogy nem újítják meg a nyáron lejárt szerződését, amibe „kölesönös meg egyezéssel” belenyugodott. Mit tehetett volna? Hiszen a játékosokat is

megkérdezték, hogy ősszel is dolgoz-nának-e vele, mire közülük senki sem mondott igent. Röviden; úgy érzik, hogy ennyi idő után az edzővel kölcsönösen unják már egymást. Van is benne valami, de a témát egy héttel a nemzetközi kupameccs előtt felvetni nem volt ildomos.

Mindezek után érkezett meg a DVSC Belgrádba, ahol „szívélyes” vendéglátói három napig egy pionírtáborban 5-6 ágyas szobákban helyezték el őket. Aztán az egyre ingerültebb reklamációra kegyeskedtek feljavítani az ételeket, melyeket pléhtányérből fogyaszthattak el a vendégek.

Márpedig pléhtányérből tortát enni nem lehet, vagyis ilyen fogadtatás után a debreceniek nem hitték, hogy Belgrádban – legalább egy döntetlent – ünnepehetnek.

Pedig ezt a Radnicskit meg lehetett volna verni, de a fásult és önbizalmát veszített DVSC-nek nem sikerülhetett. A nemrég még Ijubljani Pesics és Polajnar által vezényelt belgrádiakkal vasárnap csak Dörnerné vette fel a versenyt, de sajnos a gyors lábú és rendszerint erőszakosságáról közismert debreceni szélsők már nem. A DVSC kapkodott, rendre eladta a labdát. Évek óta nem játszott ilyen gyengén a Debrecen, amelynek leggyengébb tagja most éppen a világválogatott Szilágyi volt, aki 54 percig várattatott az első góljára, de már a másodikkal befejezte.

Végeredményben egy küzdelmes, de sportszerű, sok hibával tarkított mérkőzésen a Radnicski az utolsó 20 percre megnyugodott, a DVSC viszont idegileg elfáradt és védekezésben szétesett. Pedig ha jobban bírta volna, minimális vereséggel, esetleg döntetlennel várhatná a pénteki debreceni visszavágót. A jókora vereségnek sajnos pszichikai okai voltak, amelyek kishitűségből is fakadtak.

A DVSC pénteken csak akkor köszörülhet ki a csorbát, ha lélekben is felkészül a korántsem félelmetes jugoszláv csapat ellen, amely legyőzhető, bár az előnyét behozni kevés a remény.

- KÁN -

A FIFA szóvivője, Guido Tognoni bejelentette, hogy nem büntetik meg Diego Maradonát. Ismert, az SSC Napoli argentin légiósa nem is olyan régen azzal vádolta meg a futballsport vezérkarát, hogy a vb-döntő sorsolását manipulálták, és emiatt a világbajnoki címvédő argentin válogatott a lehető legnehezebb csoportbeosztást kapta.

Kezdődik a Bicskei-per

A magyar labdarúgó-válogatott volt szövetségi kapitánya, Bicskei Bertalan pénteken 10 órakor jelenik meg a Magyar Labdarúgó Szövetség Munkaügyi Döntőbizottsága előtt. Ismert, Bicskei Bertalan nem fogadta el azt az elnökségi döntést, hogy megfosztották állásától. Az MLSZ döntőbizottságának tagjai: Csiki Károly (vezető), Tóth Antalné és Piski Elemér (tagok). Az MLSZ úgy döntött, hogy a sajtó

képviselői is részt vehetnek a döntőbizottsági meghallgatáson, tárgyaláson.

A július 21. és 29. között Magyarországon sorra kerülő ifjúsági Eb-döntő (18 évesek sorozata) előkészületeit ellenőrzi február 8. és 12. között az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) két instruktora, Renato Orlando és Maik Kis. Utóbbi tisztségviselő magyar származású.

Köszöntjük

ANTAL és ANTÓNIA

nevű olvasóinkat

Antal nevünk a római Antonius nemzetségnév rövidüléséből származik. Jelentése vitatott, talán herceg, fejedelem, előjáró lehetett. Remete Szent Antal régen a beteg emberek, állatok nagy tiszteletben álló védőszentje volt. Bálint Sándor az Ünnepi kalendáriumban említi, hogy Bácsón (Jugoszlávia), a hajdani érseki székhelyen lévő középkori Remete Szent Antal kápolnát gyógyulást remélve nemcsak magyarok, hanem törökök is látogatták. A monda szerint egy török basa építtette, mert egy bácsi barát meggyógyította fia szemhályogát.

Az Antal név latinus nőiesítéséből keletkezett Antónia nevünk.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | Január 17.: Antal

Főpróba

A nővel, akit Anti cibál:
Házasságot anticipál.

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt Bátaszéki Alapszervezete január 23-tól minden kedden a helyi művelődési központban este 18-20-ig „Szocdem Klub”-napot tart, melyre minden érdeklődőt szeretettel várnak. Ezen túlmenően folyamatos ügyeletet tartanak Bátaszék, Deák Ferenc u. 26. szám alatt naponta 17.30-20 óráig, illetve telefonon a 393-as számon.

A Nap kél: 7.26 órakor
nyugszik: 16.22 órakor

A Hold kél: 23.42 órakor
nyugszik: 9.54 órakor

Megmozdul a levegő

Nagyrészt borús, párás marad az idő, csak átmenetileg vékonyodik el a felhőzet és itt-ott rövid időre a nap is kisüt. Jelentéktelen mennyiségű csapadék, ónos szitálás, hószállingózás továbbra is várható. Szerdán megélnék a nyugati szél. Hajnalban -2, -7 fokig süllyed a hőmérséklet és ismét sűrűsödik a köd. Kora délután általában plusz 3, -2 fok valószínű, de a tartósan ködös területeken -5 fok körül marad.

Huszonegy emberrel a fedélzetén hétfőn San José közelében hegynek ütközött és lezuhant a SANSA Costa Rica-i légitársaság egyik utasszállító repülőgépe. A katasztrófa 10 perccel a felszállás után, a főváros nemzetközi repülőtérétől 15 kilométerre történt. A hírt először a Vöröskereszt jelentette, majd később a belügy- és rendőrségi ügyek minisztériuma is megerősítette. A mentőosztagok rátaláltak a szerencsétlenül járt repülőgép roncsára; az eddigi vizsgálatok szerint senki nem élte túl a katasztrófát.

Petőfi-variációk

Megint Petőfi. Megint bizottságosi. Nézzük csak! Van Megamory Petőfi Bizottság. Két bizottságot hozott létre a Magyar Tudományos Akadémia – természettudományokkal foglalkozó szakemberekből, illetve irodalom- és történettudományok képviselőiből. Alakult Petőfi-bizottság Barguzinban. Bizottságot jelölt ki a Szovjet Tudományos Akadémia. Es most Morvai Ferenc elfogultságot jelentett be: nemzetközi szakbizottság létrehozását szorgalmazza. Ha nem elég ennyi bizottság, vajon lesz-e még több?

A Barguzinban megtalált csontokat nézték már férfinak, ezúttal nőnek, sőt vicebél hermafroditának is titulálták a Híradóban. Több variáció nincs. Vagy tévednék?

Jeles költőnk Petrovics Sándorként született, később lett csak Petőfi Sándor. Kaotnai és egyéb nyilvántartásokban Alexandr Petrovicsként szerepel. A szibériai legendában Alekszandr Sztjepanovics Petrovicsnak hívják. Moldova György egészen új szatirájában Pityófi. A Magyar Rádió moszkvai tudósítója Petrovics Nafasának keresztelte el a barguzini csontokat. Fekete Sándor egy nevenincs zsidónőnek vélte. Ennyit a nevekrol.

Ez a „titokzatos”, vékonyka ember nekem mindig Petőfi Sándor volt. Maradjon ezután is az. A költő.

(borzák)

Ideológia nélkül

Ketten beszélgetnek. Mint az utóbbi időben minden Magyarországon zajló disputa során, itt is előkerül az ország gazdasági helyzete, a nehézségekből való kilábalás lehetséges módjai.

– Az alapvető baj, hogy nincs megfelelő szakirodalom a témában – mondja a tudósképű.

– Hogy érted ezt? – néz rá a másik.

– Eddig egyszerű volt minden. A szocializmusból a kapitalizmusba vezető útról számtalan publikáció ideológiai, gazdaságpolitikai könyv jelent meg. Nem is tudtuk mindet elolvasni. Most viszont probléma van. Egyetlen olyan könyvről sem tudok, ami a szocializmusból a kapitalizmusba való átmenet útját tárgyalja.

– Tájé –

Melyik parlament tárgyalja?

Amíg csak érdekkülönbségekből származó titkok lesznek, együtt kell élnünk a hivatásos fürkészekkel. Ezért a belügyminisztérium jogászai sem tilthatták meg az Állambiztonsági Törvény most elkészült tervezetében a rejtett módszerek alkalmazását.

A javaslatot egy olyan állambiztonsági szervezetre szabták, amely önálló intézményként elkülönül a rendőrségtől. A titkosszolgálat politikai felügyeletét az országgyűlési szekciók egy-egy képviselőjéből álló bizottság látná el. Ez a különleges bizottság tartós alkotmányértés esetén indítható az Országgyűlés plenáris ülésének a kormány politikai, a szolgálatok vezetőinek politikai és jogi felelősségre vonását.

Az állampolgárok alkotmányos jogait közvetlenül érintő – korlátozó – eszközöket legalizálni kell. Bűncselekmény gyanúja esetén a levél, távirat, telex, telefon ellenőrzését a szolgálatot büntető eljárás jogszabályok szerint köteles végezni. Ha általános biztonsági feladatok követelik meg a rejtett információszerezést, úgy olyan belső jogszabályok lesznek az irányadók, amelyek kiállják a parlamenti bizottságok folyamatos kontrollját is.

Dr. Dobozy Dániel, az MDF Országos Elnökségének jogásza a koncepcióval kapcsolatban elmondta, hogy

a BM javaslata szerint követelmény: az ne a jelenlegi, hanem a jövőben megkívánt, új demokratikus viszonyoknak megfelelő állambiztonsági tevékenységet szabályozza.

– Kérdés az – mondta tovább az MDF jogásza –, hogy a jelenlegi Parlament képes-e olyan szabályozást elfogadni, amely az új pluralista demokráciára épülő politikai és társadalmi viszonyoknak is megfelel. Különös tekintettel arra, hogy a javaslat előterjesztői a már meghaladott politikai rendszer által kinevezett személyek. Mindettől függetlenül azonban indokolt lehet a most átmenetnek tekinthető időszakban is jogi keret közé szabályozni a biztonsági szolgálat működését, az esetleges visszasságok, mint például a lehallgatás, a postai küldemények ellenőrzése, megfigyelése, megakadályozása érdekében.

Megkérdeztük Fodor Gábort, a FIDESZ választmányának tagját és Kőszeg Ferencet az SZDSZ ügyvivőjét is.

Ők nem minősítették a törvényjavaslat jogtechnikai megoldásait, mert véleményük szerint az új jogszabályt már az új Parlamentnek kell megalkotnia.

V.Paizs Gábor

A Tanakodó című oktatáspolitikai rádióműsor – a magyar rádiózás történetében először – Kolozsvárról közvetít január 23-án élő műsort. Témája az erdélyi magyar nyelvű iskolaügy jelene és jövője. Ön mit kérdezne a román oktatási miniszterrel? Telefonautomata rögzíti a beérkező kérdéseket a 117-7177-es számon.

Elhunyt Ipper Pál

Kedden hajnalban szívroham következtében, 63 éves korában elhunyt Ipper Pál újságíró.

1953-ban került a Magyar Rádióhoz s 20 éven át volt az intézmény munkatársa. Dolgozott a Külföldi Adások Főszerkesztőségében, majd a Hírszerkesztőségénél. Nevét a közvélemény akkor ismerte meg, amikor 1963-tól hat éven keresztül a Rádió New York-i tudósítója volt. Hazatérte után ő indította útjára a 168 óra című rádióműsort, majd 1973-ban főmunkatársként a Tv-híradóhoz került.

Ipper Pál diplomataként is dolgozott: Ausztráliában képviselte országunkat mint nagykövet. Nyugdíjba vonulása után is rendszeresen dolgozott a rádióban: a múlt vasárnap még ő vezette az Agóra című vitaműsort.

Publicistaként, külpolitikai újságíróként a magyar sajtó legkiválóbbjai közé tartozott. Nagy részt vállalt a hazai újságíró-utánpótlás nevelésében is.

Temetéséről később intézkednek.

Két tál habos sütemény... Az egyik pavlovi reflexeket megindítóan csábító, a másik pedig... szóval így képen is – hát még a valóságban! – olyan, mintha valamelyik derék házörző belekóstolt volna. Ami miatt így nem éppen édes kettesben publicitást kapnak, az nem más, mint az áraiban megmutatózó – falhoz kenésre ingerlő – különbség. A gusztu, mint ahogy az képen látható, 28 forint, amin a csillagászati árak közepette nincs is mit rácsodálkozni! A másokra már annál inkább... Írd és mondd 52 forint. Kérdésem szabadár vagy szabadrablás?

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

...példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:.....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó):.....

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,— Ft,

negyedévre: 600,— Ft,

fél évre: 1200,— Ft,

egy évre: 2400,— Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül
az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

Hirdetését
telefonon is feladhatja

Budapest 141-4655

Pécs (72) 41-580

Szekszárd (74) 16-277

Dombóvár (74) 66-779

Tolna (74) 40-476

Gerjen (75) 37-060

APRÓHIRDETÉSEK

Panzióknak is alkalmas generációs ház
Velence mellett eladó. 3 éve épült, adó-
mentes. Cím: Pálinskásné 2490 Pusztasza-
bolcs, Jókai u. 12.

Vállalok gmk-nak, kisszövetkezetnek
nagy tételben gombozást-lyukasztást, au-
tomata gépekkel. Kötöttáru-összeállítást,
nagy tételben is, gyorsan, precízen, darab-
bérben. Cím: Pálinskásné, 2490 Pusztasza-
bolcs, Jókai u. 12.

Budapest, XVII. kerületi, három és fél
szobás, 140 m²-es családi ház 100 négy-
szögölös telken eladó. Irányár: 3 és fél mil-
lió forint. (Központi fűtés, garázs, beépít-
hető tetőtér.) Telefonszám: 06-1-136-2832

Értesítjük vásárlóinkat, hogy üzletünk-
be teher- és személygépkocsi méretű gu-
miabroncsok érkeztek nagy választékban.
Tolna, Fürdőház u. 8. Tel.: 74/40-291.

DIÁKDISCÓ A SPORTCSARNOKBAN

AZ **ARÉNA-POP** ÉS AZ **505. KÖZMŰVELŐDÉSI
STÚDIO**

KÖZÖS RENDEZVÉNYE MINDEN HÉTEM
SZERDÁN 19.00-22.00-IG.

STÁRVELENDEGEK

KEDVES ELŐFIZETŐK!

FIGYELEM!

Tisztelettel megkérjük, az alábbi adatlapunkat kitöltve küldje vissza kiadónk-
hoz. Az adataira azért van szükségünk – az állandó és közvetlen kapcsolattar-
táson túl –, mert célunk a jövőben apró figyelmességekkel megajándékozni
Önt.

Első akciónk keretében

Révai Lexikon sorozatot

sorsolunk ki.

Szerkesztőség

Címünk: Babits Kiadó, 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.

ADATLAP

Név:.....

Cím:.....

FIGYELEM!

DÁTUM című lapunk reggeli,
Budapesten történő árusítására lelkes és aktív vállalkozók
jelentkezését várjuk.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezni lehet: Budapest, 115-2744-es telefonszá-
mon,

hétköznap 14.00 és 18.00 óra között,
vagy személyesen, a

Hírlapkiadó Budapest, Blaha Lujza téri székházának
büféjében,

hétköznap, 12.00 és 14.00 óra között Vízernénél
(Anikónál).

Honi világcsúcsunk

Még az elmúlt évben nyilatkozta Susan Kuslis, az USA donorhálózatának nevében, hogy világcsúcsot állítottak föl, mert egy halott fiatalember szívét, mindkét veséjét, tüdejét két részét, máját és hasnyálmirigyét sikeresen ültették át Kaliforniában. Az eset amennyire megdöbbentő, annyira érdekes is, s ahogy ismerem az angolszász szellemet, előfordulhat, hogy fölveszik a rekordok könyvébe. Kérem, ne hamarkodják el!

Nem ismerhetik annyira a mi viszonyainkat, hogy átültetés-ügyben tájékozottak lehetnének, pedig ebben nálunk teremnek az igazi rekordok. Például az MSZMP-sek nem kis részének legalább négyszer ültették át – a szívét: MKP vagy MSZDP, MDP, MSZMP, s végül (bár ki tudja, végül-e!) új MSZMP. A többi átültetés gyakran egész szervezetre vonatkozik, így lett partizánból párttag, abból meg gyárigazgató, a gyárból meg tervutasításos élüzem. S közben az országból erősen fejletlen ipari-agrár ország... Ismerek olyan kádert is, aki az ötvenes években téveszelnökként kedveltette magát, miközben építőmunkás (se) volt a képesítése. Azután a szakszervezet berkeiben találta meg életcélját, majd pártirratokat rendezgetett, mígnem ismét más fontos beosztásban elérte a nyugdíj. A korhátrá túllépve élvezi a szerinte megérdemeltet. Eközben többször epét ültettek belé, mert rá-ráfakasztotta a környezetre, elvei pedig számos (pro-)tézissel gyarapodtak. S mindezt még túl is élte, sőt, ma is éli, ha meg nem halt. Annyit biztosan tudok: agyának átültetését nem tervezik...

#

Január 13-án, szombaton este körülbelül 20 óra 40 perckor a 70-es úton Martonvásár térségében egy itas állapotban közlekedő gyalogost elgázolt egy személygépkocsi. A baleset következtében a gyalogos életét veszítette. A gépkocsi vezetője segítségnyújtás nélkül tovább hajtott. A gázoló gépkocsijának szelvédjője a helyszínen kitört. A rendőrség kéri, hogy jelentkezzenek azok, akik a baleset idején a helyszín közelében a 70-es főúton közlekedtek, esetleg találkoztak

szelvédjő nélkül haladó Trabant gépkocsival.

Kéri, hogy jelentkezzen az az erdész, vadász vagy mezőőr is, aki a baleset helyszínének közvetlen közelében tartózkodott, látta az eseményt, de elment, mielőtt a rendőrök megérkeztek a helyszínre. A bejelentést a székesfehérvári rendőrkapitányság közlekedési alosztályán (az az M7-es autópálya mellett van a 63-as kilométerszelvényénél) személyesen lehet megtenni, vagy telefonon a 12-700-323-as számon.

A hazai gépkocsihiány némi enyhítésére az Autótechnika Kereskedelmi Vállalat megkezdte a román ARO típusú gépkocsi importját. Az ARO 10/0-ás és 10/3-as, úgynevezett vegyes használatú terepjárókból eddig 130 érkezett be, s várhatóan az idén összesen még ötszázat szállít a román partner.

A nyolc személy szállítására alkalmas vagy teherautóként használható jármű Dacia-motorral működik.

Kellemetlen etióp szabályok

Saját államuk nagykövetségével keveredtek vitába a Magyarországon tanuló etióp diákok – mégis a magyar hatóságok kerültek kényelmetlen helyzetbe.

Az egyesületi törvény kihirdetéséig a nálunk tanuló külföldi diákok egyesületeit saját hatóságaik felügyelték. A mintegy 120 főnyi etióp diákcsoport képviselői még a múlt év őszén elhatározták, a magyar jogszabályoknak megfelelően átalakítják egyesületüket. Az elfogadott alapszabályokból kimaradt az a passzus, amely szerint a diákegyesület elfogadja az etióp hatóságok irányítását. Etiópia Budapestre és Prágába akkreditált nagykövete ezt nem vette jó néven, mert országa jogrendszere csak a forradalmi párt, valamint annak ifjúsági szervezete alárendeltségébe tartozó szerveződést tart törvényesnek. A vita vége az lett, a nagykövetség felkérte a magyar Külügyminisztériumot: a budapesti diákegyesület öttagú vezetőségéből két közgazdászt és egy joghallgatót – tanulmányaik befejezése előtt – küldjön haza. A diákok nem akarják választott vezetőiket elengedni. Félnék, hogy bajuk eshet, ezért a múlt héten pártokhoz, társadalmi szervezetekhez fordultak segítségért. Mint tudósítónknak elmondták, ők nem akarnak politizálni, éppen ezért menedékjogért sem folyamodnak – csak emberi jogukat szeretnék biztosítani.

Etióp belügyről lévén szó, a Külügyminisztérium lehetőségei végesek. Ugyanakkor tény, amire a diákok is utaltak: Észak-Koreához hasonlóan Etiópiában sem rokonszenveznek a kelet-európai változásokkal.

- Paizs -

Nemcsak a csúszós úton kell figyelni!

Négy gépjármű ütközött a 6-os úton

Két napja erősen csúsznak a közutak, ajánlatos arrafelé is óvatosabban autózni, amerre ónos esőt, ködszítalást nem ígér a meteorológia. A figyelmetlenség, netán műszaki meghibásodás ellen ugyanis nehéz védekezni. A követési távolság, megelőző vezetés mentheti meg gyakran csak a forgalomban résztvevőket. Nem így történt sajnos tegnap délelőtt valamivel kilenc óra után a 6-os számú főúton a 135-ös kilométerkőnél, Szekszárdtól mintegy tíz kilométerre. A tolnai székhelyről közlekedő Szalai Imre budapesti lakos által vezetett, a Treber Trans Kft. tulajdonát képező tehergépkocsi szerelvény (UU-53-14, UU-58-94 forgalmi rendszámmal) egyelőre ki nem derített ok miatt nekiütközött a vele azonos irányban szabályosan közlekedő Gabona és Malomipari Szolgáltató Vállalat tulajdonában lévő BY-54-52 rendszámú mikrobusznak, amelyet Tóth József vezetett.

Az ütközést nem kerülhette el a mikrobusz előtt ugyancsak szabályosan közlekedő Czene Ferenc budapesti lakos által vezetett DN-93-77 rendszámú személygépkocsi sem. Balszerencséjére éppen akkor kezdett lassítani a forgalomban előtte helyet foglaló Mátrai Attila tolnai lakos ST-71-51 rendszámú saját tulajdonú teherautójával, mintegy összeszorítva a „harapófogóba” került személyautót. A négyes karambolnak összesen hét könnyű és egy súlyos, de nem életveszélyes sérültje van. Az anyagi kár 400 ezer forint. Mivel az elsőként a sor végén megcsúszó és a balesetet okozó szerelvényes tehergépkocsi vezetője járműve műszaki meghibásodására hivatkozott, ezért a felelősség megállapítását műszaki szakértő bevonásával folytatják.

-tíz-

fotó: Kapfinger A.

Marxistákat a vezető posztokra

Az állam és a párt vezető tisztségeit a lojális marxisták kezébe kell adni – írja keddi vezércikkében a Zsenmin Zsípao, a Kommunisták Párt központi lapja. A pártlap idézi Csiang Cö-min pártfőtitkár kijelentését, amely szerint Kína és a hatalmon lévő kommunista párt léte, sikere, avagy bukása szempontjából döntő fontosságú kérdés, hogy az állami és a pártvezetés minden szintjén a marxizmushoz hűségese emberek kezében legyen az irányítás. Csak így módon biztosítható, hogy folytatódjék Kínában a szocializmus építése és az ország korszerűsítése. Ennek megfelelően semmiképpen sem szabad pozíciókba helyezni olyan embereket, akik politikailag és ideológiailag nem szilárdak, még kevésbé olyanokat, akik úgy forognak, ahogyan a szél fúj.

Az Országgyűlés honvédelmi, valamint külügyi bizottságának meghívására kedden Magyarországra érkezett az Észak-Atlanti Közgyűlés delegációja. A 19 tagú küldöttségben – amelynek vezetője George Bruce, az Észak-Atlanti Közgyűlés Politikai Bizottságának elnöke – NSZK-beli, francia, holland, norvég, dán, kanadai és török képviselők kaptak helyet.

A delegáció ellátogatott a Honvédelmi Minisztériumba, ahol Bíró József vezérőrnagy, a vezérkari főnök első helyettese, az MN hadművelési főcsoportfőnöke fogadta a vendégeket.

Mai lapunkat Kis Pál István szerkesztette.

Holnapi
számunkban
olvashatják,

van-e
Svájcban
náci-kérdés